

A szociális munka ünnepe

Élő könyvtár hivatásos segítőkkel

Csodákra szeretettel vagyunk képesek
Ez egy igazi otthon
Hét kérdés a Karácsonyról

beköszöntő

Kedves Olvasó!

Újból Karácsony előtt állunk: elsősorban békés, boldog, áldott ünnepeket kívánok mindenkinek!

Több mindenért lehetünk hálásak ebben az évben: a lelkesítő Eucharisztikus Kongresszusért, a Szentatya látogatásáért, a világiárvány elleni oltás közre bocsátásáért, és nem utolsósorban, a nagyszerű munkáért, amit tagjaink, önkénteseink és munkatársaink végeztek egész évben. Ezekből bemutatunk néhányat: kiemelném az újszerű, nagy sikert aratott « élő könyvtár » programot (lásd 7. oldal) és interjúnkat a Magyar Orvosi Kamara elnökével a máltai teledicináról (12. oldal).

November közepén elhagyott minket Fra' Matthew Festing volt Nagymester, aki 2008-tól 2017-ig vezette a Máltai Rendet. Emberi tulajdonságai, mély hitélete és az adott körülményekben kimutatott engedelmissége köztiszteltet váltott ki a Rendben és az Egyházban. Talán Isten különös jóakarataiból fordultak úgy a dolgok, hogy Málta szigetén érte a halál, ahova egy új lovag fogadalomtételére utazott le. A máltai kormány és az egyházmegye pedig felajánlották, hogy a rendi Szent János társkatedrális kriptájában temessék el Vallettában, a régi híres Nagymesterek mellett. Megható befejezése egy tiszteletreméltó életnek!

Sajnos hazánkba is elért a világiárvány veszélyes új hulláma. Mégis bízom abban, hogy az egyre magasabb oltottsági arány segít abban, hogy megmeneküljünk a legsúlyosabb következményektől. Vigyázzunk magunkra és egymásra, tartsuk be az előírásokat, szorítsuk vissza a nagyobb összejöveteleket, vigyázzunk a higiéniára, oltassuk be magunkat, és biztassuk erre a körülöttünk lévőket is!

Tisztelettel,
SZABADHEGYI KRISTÓF

A Magyar Máltai Lovagok Szövetségének elnöke

A címlapon: Az élő könyvek ismertetői, vagyis a szakemberek bemutatkozásai (Fotó: Majoros Árpád)

Máltai Hírek A Magyar Máltai Lovagok Szövetsége és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat lapja **Felelős kiadó:** az MMLSZ és az MMSZ elnöke **Főszerkesztő:** Piazza-Georgi Barbara **Szerkesztőség:** Bánlaki Szabolcs, Király Eszter, Kovács Bence, Legeza László, Majoros Árpád, Parák Eszter, Pálmái Erika, Romhányi Tamás, Tihanyi Gábor **E-mail:** kommunikacio@maltai.hu **Az MMLSZ címe:** 1014 Budapest, Fortuna u. 10. **Honlap:** www.mmlsz.hu **E-mail:** mmlsz@t-online.hu **Fax:** 1-375-5174 **Az MMSZ címe:** 1125 Budapest, Szarvas Gábor út 58-60. **Honlap:** www.maltai.hu **Fax:** 1-391-4728 **Készítette:** Paletta Press Nyomda **Lapterv:** Bánlaki Szabolcs

tartalom

Búcsú a Nagymestertől

I 4. oldal

Nincs még egy olyan valaki, mint Jézus

I 5. oldal

Kozma Imre atya karácsonyi üzenete.

Együtt a magányos emberekért

I 6. oldal

Egy kicsit több figyelemmel örömet szerezhetünk a környezetünkben élő magányos embereknek. A Vodafone Magyarország és a Máltai Szeretetszolgálat közös kampánya.

A szociális munka ünnepe

I 7-9. oldal

A szociális munka napján a szociális ágazat mintegy százezer dolgozóját képviselve szervezett országszerte programokat a Máltai Szeretetszolgálat.

Az áldozatos munka elismerése

I 10. oldal

A szociális munka napja alkalmából 20 máltai munkatárs vehette át az Ambrózia-díjat

Szolgáló szeretet

I 11. oldal

Megjelent a Máltai Szeretetszolgálat történetét bemutató képes album.

A jövő legfontosabb orvosi műszere az okostelefon lesz

I 12-14. oldal

Interjú dr. Kincses Gyulával, a Magyar Orvosi Kamara elnökével egészségügyi egyenlőségről, telemedicináról és a máltai programokról.

Közösségi szolgálat

I 14. oldal

Öt európai középiskola és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat közös projektje az iskolai közösségi szolgálat minőségbiztosításáért.

Esélyt adtunk, közben mi is változtunk

I 15. oldal

löd Ágnes jegyzete a rehabilitációs foglalkoztatásról, a befogadásról és a szemléletformálásról.

Ajánló

I 16. oldal

Kulturális ajánló: már megtekinthető a nagyszabású The Chosen című bibliai sorozat második évada, és megjelent a Máltai Könyvek legújabb kötete.

Csodákra szeretettel vagyunk képesek

I 17-19. oldal

Novák Péter előadóművész mesél zenéről, elfogadásról, társadalmi ügyekről és arról, mit tanult a Máltai Szimfónia nagyköveteként Tarnasádayban.

Azzal is megkeresnek, amit az anyjuknak sem mondanak el

I 20-21. oldal

Vizsgál, tanít, számon kér, dicsér, a gyerekek és az édesanyák lefőbb támasza. A felzárkózó településeken a védőnők az egészségügyi és szociális ellátórendszer fontos szereplői. Egy nap a védőnőkkel Oltárcon és Nagycserkeszen.

Megtalálni Istent Arlón

I 22-23. oldal

Interjú Sajgó Szabolcs jezsuita atyával a hosszú távú elköteleződésről, fontossági sorrendről, és arról, hogyan válik a jelenlét evangelizációvá.

Ez egy igazi otthon

I 24-25. oldal

Mit változtat egy folyamatos ellátásra szoruló fogyatékkal élő ember mindennapjain, ha a nagy létszámú ellátó intézményből családi házba költözhethet? Szülők és gondozók mesélnek a Szeretetszolgálat legújabb támogatott lakhatást nyújtó ház hétköznapijairól.

Máltai karácsonyi programok világszerte

I 26. oldal

A Szuverén Máltai Lovagrend szervezeteinek programjai Libanontól Kárpátaljáig.

A Máltai Szeretetszolgálat nemzetközi hírei

I 27. oldal

Ideiglenes gyógyszertár Homszban, két lélegeztető gép Betlehemben. Nemzetközi segítő programok a legkiszolgáltatottabb emberekért.

„Menjünk el Betlehembe!” Magdeleine kistestvérrel

I 28-29. oldal

Karácsonyi elmélkedés a gyermek Jézusról, Betlehemről és az emberi hivatásról.

7 kérdés, amit feltesznek nekünk a Karácsonyról

I 30-31. oldal

Gyakran ismételt kérdések és kimerítő válaszok a szeretet ünnepéről, többek között a karácsony szimbolikájáról, a Mikulásról és a három királyokról.

Megjelent a Magyar Máltai Szeretetszolgálat naptára

I 32. oldal

A szociális ágazat sokszínűségét a máltai munkatársak mindennapi munkájának pillanatképeivel mutatja be a Szeretetszolgálat 2022. évi naptára. A nagyformátumú naptárban az egyházi és állami ünnepek mellett tartalmazza a szervezet számára fontos évfordulókat, programokat és felüti a máltai rádióműsor, a Nyolcágú kereszt adásainak dátumát is.

Búcsú Fra' Matthew Festing korábbi Nagymestertől

Fájdalommal búcsúzik a magyar Máltai Közösség a Szuverén Máltai Lovagrend 79. Nagymesterétől. Fra' Matthew Festing november 12-én visszaadta lelkét a Teremtőnek. Utolsó útjára december 3-án a Szuverén Máltai Lovagrend tagjai és világszerte működő szervezeteinek képviselői kísérték Vallettában, a Rend egykori nagytemplomában.

Robert Matthew Festing az angliai Northumberlandben született 1949-ben. Az Ampleforthi internátusban és a Cambridgei egyetemen a St. John's College-ben tanult, ahol történelmet hallgatott. Matthew Festing a Grenadier Guards-nál szolgált, ahol ezredesi rangig jutott. Művészeti szakértőként, szakmai élete nagy részében egy nemzetközi művészeti aukciós háznál dolgozott. Erzsébet királynő a Brit Birodalom Rendjével tüntette ki: egyik helyettes kormányzójaként szolgált Northumberland megyében.

Fra' Matthew Festing 1977-ben lett a Szuverén Máltai Lovagrend tagja, 1991-ben pedig letette az ünnepélyes fogadalmat. 1993 és 2008 között Anglia nagyperjele volt, 450 év után elsőként kapta meg ezt a tisztséget. Ebben a minőségében humanitárius segélymissziókat vezetett Koszovóban, Szerbiában és Horvátországban. Sir Adrian Fortescue máltai lovag leszármazottja volt, aki 1539-ben halt mártírhálál. 2008. március 11-én a Rend 79. Nagymesterévé választ-

tották. 2017. január 28-án lemondott posztjáról. A Rend élén eltöltött 10 éve alatt beutazta az öt kontinenst, hogy erősítse az országokkal fennálló diplomáciai kapcsolatokat, és első kézből lássa a Rend munkáját világszerte. Több tucat máltai zárándoklaton vett részt Lourdes-ban és más Mária szentélyekben, személyesen is ápolva a fogyatékkal élő zárándokokat.

Temetését december 3-án Máltán, a Szent János tásszékes-egyházban tartották. A gyászszentmisét Silvano Maria Tomasi bíboros, Ferenc pápa különleges küldötte mutatta be, a szertartáson Kozma Imre atya, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapító elnöke is koncelebrált. Rendtársai mellett Málta szigetének miniszterelnöke is részt vett, valamint jelen voltak a Lovagrend segélyszervezeteinek képviselői is. Szentbeszédében a bíboros kiemelte, a Rendnek ma is harcolnia kell, ám ezúttal nem karddal, hanem a jótékonyág sokkal erősebb fegyverével a szegényekért és betegekért.

Fra' Matthew Festing több mint 400 év után az első Nagymester, akit a Vallettai társszékesegyházban, a rend egykori nagytemplomában helyeztek örök nyugalomra.

Hálás szeretettel emlékezik rá a Magyar Máltai Lovagok Szövetsége és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat.

Nincs még egy olyan valaki, mint Jézus

Magyar földön lassan megtelnek a gyermekágyak, mert élni szeretnénk

A pásztorok láttak egy újszülöttet. Előtte is, azóta is. Miért éppen ezt az egy újszülöttet ünnepeljük már kétezer éve, s minden bizonnyal a világ végéig is? Miért ünnepelünk kétezer év óta egyfolytában egy születésnapot? Miért ez a születésnap az év legboldogabb napja? Miért boldogabb, mint a magunk, a testvéreink, a szüleink születésnapja? Miért akkor van karácsonyfa? Miért ekkor adunk, ekkor kapunk legtöbb ajándékot? Miért éppen ekkor igyekszünk minden erőnkkel szeretni?

Miért? Miért? Miért? Biztosan mindenkinek van válasza. Nekem is. Elmondom, hogy mit tudok válaszolni erre a sok miérre, aztán csendben mindenki kigondolhatja a maga válaszát. Majd láthatatlan angyalok csokorba kötik a válaszokat. Ez lesz az a csokor, aminek örülni fog a maga mennyei hazájában Jézus, akit kétezer évvel ezelőtt az édesanyja, Mária pólyába takart és jászolba fektetett.

Válaszom, ha gyermekeknek mondom: Hallottam már békává varázsolt királyfiról, de nem hallottam még olyan királyfiról, aki magát varázsolta volna békává.

Nem tudom, Isten és ember, vagy ember és béka között van-e nagyobb különbség. Mondjuk, hogy egyforma a különbség. Akkor mondhatom, hogy Jézus az a királyfi, aki békává varázsolta magát, amikor otthagya égi hazáját, hogy emberré legyen.

Nincs még egy olyan, mint Jézus.

Válaszom, ha felnőtteknek mondom: Hallottam királyról, aki felöltötte magára a szegény ember ruháját és útra kelt, hogy saját szemével lássa országát. Jól bánnak-e a szegénnyel? Nem bántják-e a védtelent, az árvát és az özvegyet?

Nem hallottam viszont olyan királyról, aki egész életére szegénnyé tette volna önmagát. Jézus pedig, aki égi hazájában gazdagabb volt minden királynál, minden milliomosnál, egész életére elvállalta a szegénységet. Úgy kezdte, hogy nem volt kiságya sem, s úgy végezte, hogy egyetlen ruháját is elvették tőle.

Nincs még egy olyan, mint Jézus.

Hallottam már hősoőrökről, akik harcba szálltak egy szál karddal – vagy üres kézzel, mint 1956-ban a magyarok – a hatalmasokkal, hogy megvédjék mások életét, vagyonát, boldogságát, de sohasem hallottam olyanról, aki úgy szállt harcba minden szegény és védtelen emberért, hogy egy szál kardja sem volt. Bátran szemébe mondta mindenkinek, aki bántotta a gyengébbet: Nem szabad tenned. Olyanoknak mondta a szemébe, akiknek kardjuk, fegyverük, katonáik, hadseregük volt. Olyanoknak, akik úgy bántak el vele, ahogy akartak.

Nincs több olyan, mint Jézus.

Hallottam már emberekről, akik sok rászoruló emberrel tettek jót. Az éhesnek enni adtak, a meztelenre ruhát terítettek, a beteget meggyógyították, a szomorút megvigasztalták. Mindezt semmi mást nem kértek, csak azt, hogy hálásak legyenek azok iránt, akikről ezt a sok jót kapták.

Olyan azonban nem hallottam, aki azt mondta volna, hogy ne nekem, hanem az Atyának legyenek hálásak. Neki viszont nincs szüksége visszafizetésre. Ha viszont találtok magatoknál szegényebbet, elesettebbet, akkor segítetek rajta, s ezzel háláljátok meg azt, hogy én segítettem rajtatok. Ha éhezőt láttok, az az éhező én vagyok. Ha ruhátlant láttok, én vagyok az.

Nincs több olyan, mint Jézus.

Hallottam már olyan tudósokról, művészekről, akik éjt-napot egybe raktak, hogy ők legyenek a legnagyobb tudósok, a leghíresebb művészek a világon, de kevés olyant találtam, aki csak azért tett éjt-napot egybe, hogy olyan tanítványokat neveljenek, akik túlszárnyalják őket, s még többet szolgáljanak, még többet adjanak, még több békességet teremtsenek, mint amennyit ők. Jézus azt akarta, hogy tanítványai nálánál is nagyobbak legyenek a jóban.

Nincs még olyan, mint Jézus. Azért nincsen, mert azt szeretné, ha mindnyájan olyanok lennénk, mint ő volt. Csak a testvérünk akar lenni, csak a barátunk, nem az Urunk.

A „jászol-bölcső” Gyermeke legyen a reményben születő optimizmusunk serkentője.

P. Kozma Imre OH

P. Kozma Imre OH
apostoli protonotárius

a Magyar Máltai Szeretetszolgálat
alapító elnöke

Budapest, 2021 Karácsonyán

Új regionális ügyvezető

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Közép-Dunántúli Régiójának vezetését Preininger-Horváth Edina vette át a korábbi ügyvezetőtől, Pataki Gergelytől.

„Hiszek abban, hogy a Jelenlét, a Befogadás, a Lehajlás és a Kísérés nem üres frázisok, hanem egy szakmai iránytű négy égtája, amelyek segítségével igazán egyszerű a tájékozódás az élet dolgai-ban” – vallja Preininger-Horváth Edina. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Közép-Dunántúli régiójának új ügyvezetője abban is hisz, hogy kell kockázatot vállalni, ugyanakkor a felelősségvállalás is megkerülhetetlen a tetteink következményeiért. 1996 decemberében lett a Máltai Szeretetszolgálat önkéntese, 2008-tól az Ajkai Csoport vezetője, 2012-től a Somlyó környéki gyerekházak vezetője, miközben számos máltai program megvalósításában vett részt. 2021. augusztus 1-től a Szeretetszolgálat regionális ügyvezetője. Szolgálatát miniszteri oklevéllel, Apor Vilmos emlékéremmel és szociális munkáért díszoklevéllel ismerték el.

Együtt a magányos emberekért

A szegénységnek számtalan arca van, köztük a kiszolgáltatottság és a magány, mely rászorulóvá teheti az anyagi biztonságban élő embereket is. Az ünnepek fokozhatják az emberekben a magány érzését – erre hívja fel a figyelmet a Magyar Máltai Szeretetszolgálat és a Vodafone Magyarország közös kampánya, mely arra biztat, hogy egy kicsit több figyelemmel forduljunk a környezetünkben élő emberekért.

Telekommunikációs cég karácsony előtt okoseszközöket adományozott a Máltai Szeretetszolgálat időotthonainak országsszerte, ezzel segítve a bentlakó idős embereket a szeretteikkel való kapcsolattartásban. A vállalat és a máltai szervezet közös kampányában pedig ahhoz adtak gyakorlati tanácsokat, hogy a mindennapokban, a közvetlen környezetében hogyan lehet bárki segítőtje egy magányos embernek. „A magány egy hiányállapot, tartós szeretethiány. Nincs, akit szeressek, és nincs, aki szerethet engem. A magányos ember nem akar magányos lenni. A segítség abból áll, hogy valahogy

A pátyi időotthon lakói ismerkednek az új eszközökkel

oldjuk a magányát. Éreztetjük vele, hogy tartozik valakihez, hogy van, aki gondolt rá, elismeri és szereti. Már az is nagy segítség, ha a parkban vagy a lépcsőházban beszélgetünk tíz percet a környezetünkben élő magányos emberrel.” – mondta Győri-Dani Lajos, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat ügyvezető alelnöke a kampány kapcsán, és hozzátette, ezekhez az első lépésekhez készített ajánlást a máltai szervezet, amely letölthető a vodafone.hu/magany oldalról. Juhász Péter Tibor, a

Vodafone márkaigazgatója a Nyolcágú kereszt című műsorban hangsúlyozta, a kampány célja, hogy ha valaki találkozik ezekkel a felhívásokkal, érezze, hogy ő is tud tenni valamit. „Mi is tehetünk azért, hogy a Magyarországon élő 1 millió magányos ember jobban érezze magát. Nem könnyű megszólítani valakit, hogy ne legyek tolatkodó, ne sértsem meg, hogy jól segítsek. Ebben ad nagy támogatást a Máltai Szeretetszolgálat online elérhető gyakorlati útmutatója.”

A szociális munka ünnepe

Élő könyvtár hivatásos segítőkkel

November 12-én, a szociális munka napján a szociális ágazat mintegy százezer dolgozóját képviselve a Magyar Máltai Szeretetszolgálat munkatársai vállalkoztak arra, hogy személyes történeteiken keresztül megmutassák a rászorulókért végzett szolgálat kevésbé ismert oldalát is. A Szabadpolc című „élő könyvtár” műfajú rendezvényeken ismert emberek, iskolások, érdeklődő civilek is beszélgettek a szociális munkásokkal, hogy munkájukról kérdezzék őket.

Akar a legszemélyesebb kérdéseket is feltehetette és fel is tette a közönség a Magyar Máltai Szeretetszolgálat munkatársainak a szociális munka napján szervezett rendezvényeken Budapesten, Debrecenben, Kecskeméten, Szegeden és Békéscsabán. Az élő könyvtár szereplői a szociális munka sokszínűségére hívták fel a figyelmet, abban bízva, hogy a társadalmi megbecsültségében a sereghajtók között található ágazat jelentőségét elismerik, akik megismerkednek a területtel.

Budapesten a Katona József Színházban, a K:antinban, Debrecenben a Debreceni Egyetemen, Békéscsabán a Megyei Könyvtárban, Szegeden az Árkádban, Kecskeméten pedig a Kéttemplom Kávézóban találkozhattak az érdeklődők a máltai szakemberekkel. A rendezvényen résztvevők személyes beszélgetésen ismerkedhettek meg a szociális munkásokkal, a segítő ágazattal. Az élő könyvtár hasonlóan működik, mint egy hagyomá-

nyos könyvtár: az érdeklődő kikölcsönöz egy számára szimpatikus könyvet, de ez esetben a könyv egy szociális szakember volt. A mintegy félórás kölcsönzési idő alatt a kiválasztott segítő nyitott könyvként állt a kíváncsi olvasó előtt, személyes élményeiről, tapasztalatairól mesél a felvetődő kérdésekre válaszolva.

A „kikölcsönözhető” élő könyvek között voltak hajléktalan emberekkel foglalkozó szakemberek, idős emberekről gondoskodó munkatársak, tanyagondnok, roma telepen dolgozó szociális munkás, fogyatékos otthonok dolgozói, nevelőszülői tanácsadó, játszóterei munkatárs, szenvedélybetegeket segítő családterapeuta.

Az élet első napjától az utolsóig kísérik a rászoruló családokat, gyerekeket, idős, beteg, bajba jutott embereket a szociális munkások. Szolgálatuk sokrétű, a tanyavilágban és a nagyvárosban egyaránt meghatározó szerep jut a mindennapokban segítő munkájuknak. Magyarorszá-

gon közel 100 ezer ember választotta hivatásának a másokért végzett szolgálatot, mely nem hasonlítható és mérhető össze más ellátások feladataival vagy teljesítményével. A szociális ágazatban dolgozók nem a kiemelkedő bérezésért vagy a magas társadalmi megbecsülésért végzik munkájukat. Ritkán kerülnek a figyelem középpontjába, többségüket elhivatottságuk vezette a segítségért szoruló emberek közé, és a kötelességérzet őrízte meg a szakmában, a tudat, hogy a rászoruló embereknek szükségük van rájuk.

A koronavírus járvány megmutatta, hogy a szociális munkások nélkül a nehéz helyzetben élő családok, magányos idős emberek, fogyatékossgal élő fiatalok vagy a bentlakásos intézményekben élők ellátása elképzelhetetlen lenne. A rendezvény médiapartnere a litera.hu volt.

Olvasónapló

Fotók: Majoros Árpád

Sváby András, riporter, műsorvezető: Ismerem a Máltai Szeretetszolgálatot, dolgoztunk is már együtt, de mélységében nem tudom, hogy mennyi mindennel foglalkoznak. Másrészt mi mindig keressük a jó témákat, mert az igazán jó, igazán egyedi témákat, és az olyanokat, amik fontosak, meg kell találni. Ez tipikusan olyan helyszín, ahol ezt lehet. De sokszor gondolkodom azon is, hogy levette az újságírói zubbonyt, civil emberként is lehet, hogy szívesen csinálnék valami hasonlót én is.

Vincze Ottó, válogatott futballista: A Máltai Szeretetszolgálatnak köszönhetően találkozhattam Renátával, aki nevelőszülői tanácsadóként segíti olyan gyerekek életét, akiknek nincs lehetőségük a saját vérszerinti szüleikkel élniük, és ezért nevelőszülőknél helyezik el őket. 30 percet kaptunk, hogy beszélgessük, de 50 perc lett belőle. Fantasztikus élmény volt.

Novák Péter, előadóművész: Volt köztünk egy ember-ember közötti kapocs. Azt gondolom, hogy azok közé tartozom, aki sokat tud vagy sok mindent gondol erről, de újdonságok engem is értek. Leginkább a kitartás tekintetében, hogy meddig terjed az emberi segítségnyújtásnak az ereje, mihez elég az, és mikor kell látszólag drámai döntéseket hozni, abban bízva, hogy egy nap végén kellő mennyiségű jót tettünk ahhoz, hogy a nehéz és elviselhetetlennek tűnő döntéseinket is meg tudjuk emészteni.

Erdős Virág, író: Misivel beszélgettem, aki a ceglédi tanyavilágban tanyagondnok. És ez is a szociális munkának egy formája, mint kiderült. Elmesélte nekem, hogy hogy telik a napja, onnan kezdve, hogy hogy viszi az ovisokat óvodába, futárokodik a tanyán élő nénikéknek kenyerekkel meg tejjel, és születéseknél van jelen. Nagyon érdekes munka lehet. És az is érdekes, hogy ezen keresztül bele lehet látni csomó olyan társadalmi jelenségbe, amely része az életünknek.

Rujder Vivien, színművész: Vártam ezt a napot, nagyon kíváncsian jöttem. Sokat foglalkoztam hajléktalan emberekkel már egyetemista korom óta. Nagyon sok otthonról kapott költőpénzem kötött ki náluk a Rákóczi úton, akiket megismertem. Szerettem volna egy profi szájából hallani azt, hogyan érdemes velük kommunikálni, vagy hogyan ne ijedjek meg tőlük. Többször fordult elő velem, hogy szégyelltem magam, mert segíteni szerettem volna, de a félelmem elhajtott tőlük. És Kata most ebben segített. Sokkal okosabb lettem az egy óra alatt, pedig csak fél szabadott volna, hogy legyen.

Parti Nagy Lajos, író: Olyan erős dolog ez az egész szociális munka, hogy most hülyén hat, de azt mondom, hogy bármit választhat az ember, valahol mindenképpen a középsőbe kerül. Nagyon nehéz itt pátoszmentes szavakat találni. Ezt sokkal gyakrabban és praktikusabban kellene végig gondolnia az embernek. Nehéz erről beszélni, de talán a legfontosabb, hogy ha tud látszani ez a szféra, akkor az mindenképpen előnyünkre válik.

Tasnádi Bence, színművész: Először kicsit félttem, hogy a témában tudok-e jókat kérdeni, és hogyan fogunk tudni szót érteni, de mondhatom, hogy sikerült. A húgom szociális munkás, az anyukám pszichiáter, szóval van a területtel egy kis összefonódásom, és azt továbbra is csodálattal nézem, hogy vannak ilyen önzetlen, jószándékú, szeretetteljes emberek, akik annak szentelik az életüket, hogy a másokét jobba tegyék.

Orvos-Tóth Noémi, pszichológus: Nagyon sokszor a rendelkezésre álló kereteken túl is segíteni kell, és van, hogy be kell vinni egy olyan mély emberi működést, amikor ráérezel, hogy mi az igazi segítség a másiknak. Megnyugtató volt, hogy ilyen lelkületű nő van ott főnövéként és igazgatja az intézet működését. Megerősítő érzés, hogy vannak olyan emberek, akiknek az értékrendje a helyén van.

Az áldozatos munka elismerése

A szociális munka napja alkalmából a Magyar Máltai Szeretetszolgálat elnöksége Ambrózia-díjjal tüntette ki a szervezet húsz munkatársát és önkéntesét. A díjakat Kozma Imre atya alapító elnök, Győri-Dani Lajos ügyvezető alelnök és Vecsei Miklós alelnök adta át november 11-én.

„Ambrózia nővér megmutatta, hogy életünk átadásával lehet szolgálni Istent és az embereket. Ezzel a díjjal az ő örökségét és a munkatársaink áldozatos munkáját ünnepeljük” - mondta Kozma Imre atya a Máltai Szeretetszolgálat alapító elnöke a díjátadón.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat a szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi, egészségügyi, valamint karitatív területen, szervezeten belül önkéntesként vagy munkatársként végzett, kiemelkedő munka elismerésére alapította 2018-ban a Szent Erzsébetről Nevezett Betegápoló Rend volt tartományfőnöke elnevezett Ambrózia-díjat. A kitüntetést a Szeretetszolgálat minden évben a szociális munka napja alkalmából adja át olyan munkatársaknak és önkénteseknek, akik áldozatkész munkájukkal az egész máltai közösség számára példaképek lehetnek.

2021-ben Ambrózia-díjat kapott:

Bangó Ildikó, a Befogadás Háza Zuglói Családok Átmeneti Otthona gyermekgondozó munkatársa Gágó Istvánné, a görcsönyi Gondviselés Háza Harmónia Időskorúak Otthonának gondozó munkatársa

Huszárné Kiss Beáta, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Marcali Gondviselés Háza terápiás munkatársa

Kalóné Paczák Hilda, a miskolci Ápolási Otthon osztályvezető ápolója

Minyóné Gercsó Zsuzsanna, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat szegedi Egységügyi Centrumának ápolója

Nagy Tibor, az esztergomi Gondviselés Háza Zöld Fenyő Időskorúak Otthona ápolója

Némethné Sárosi Tímea, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat miskolci idősek otthonának mentálhigiénés munkatársa és intézményvezető-helyettese

Zupkó Gergely, a csenyétei Jelenlét program szociális munkatársa

Hernády Tamás, a Mosoly utcai Mosoda szolgálatvezetője

Ráski János, a Máltai Szeretetszolgálat észak-alföldi tetőkommandójának koordinátora

Dr. Asbóth Mária, a Szombathelyi Csoport vezetője

Jakus Edina, a Közép-Magyarországi Régió önkéntese

Lenkei Elekné, a Kecskeméti Csoport önkéntese

Szeles Lászlóné, a Tatai Csoport önkéntese

Törsök-Vámos Mónika, a Máltai Szeretetszolgálat önkéntese

Aradi Albertné Ildikó, a sátoraljaújhelyi Gondviselés Háza Hajléktalanok Nappali Melegedőjének intézmény vezetője

Deákné Juhász Katalin, a Monori Gondviselés Háza Szenvedélybeteg Segítő Szolgálat és a Tabán Jelenlét program vezetője

Karácsony Zsolt Antalné, a fehérgyarmati Gondviselés Háza Fogytékos és Szenvedélybeteg Személyek Nappali Intézménye vezetője

Németh Rita, a győri Gondviselés Háza Fogytékosok Napközi otthonának intézményvezetője

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Ambrózia-díjat posztumusz kapta

Váradiné Kicska Mária, a tarpai Biztos Kezdet Gyerekház vezetője

SZOLGÁLÓ SZERETET

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat története

Három évtized máltai munkáját bemutató könyv megjelenését három év kutatómunka előzte meg, melynek során a szerzők – Romhányi Tamás Pulitzer-díjas újságíró, a Szeretetszolgálat kommunikációs vezetője, Solymári Dániel, a szervezet nemzetközi kapcsolatokért felelős vezetője és Tihanyi Gábor munkacsoportvezető – számos személyes visszaemlékezést, írott és hangzó forrást felhasználva összeállították a Máltai Szeretetszolgálat átfogó, hiteles és képekkel gazdagon illusztrált történetét.

A könyvbemutatón Szőnyi Szilárd, a magyarországi jezsuiták kommunikációs irodájának vezetője beszélgetett a szerzőkkel és Kozma Imre atyával. Az alapító elnök leszögezte, csak azok vihetik tovább a Máltai Szeretetszolgálat munkáját, akik az isteni szeretetre koncentrálnak, ami az emberi cselekedetekben kell, hogy megjelenjen. A szerzők elmondták, a kötet összeállítása során hármias felosztásban dolgoztak. Solymári Dániel rendszerezte az anyagot, Tihanyi Gábor sokat tudott a régi időről, míg Romhányi Tamás történeteket írt le, így állt össze a Szeretetszolgálat harminc évének színes és részletes történeti dokumentuma.

A Máltai Szeretetszolgálatot 31 alapító tag hozta létre 1989. február 4-én. Három évtized után Magyarország egyik legnagyobb, meghatározó segítő szervezete,

mely naponta átlagosan 13 ezer rászoruló emberről gondoskodik. Miközben újabb és újabb kötelezettségvállalásai a növekvő szervezetet formálták, a Szeretetszolgálat gyakorlatias szemléletmódja és újító törekvései révén maga is formálta a magyarországi szociális ellátást. A könyv ezt a folyamatot mutatja be korszakokra tagolva, fényképekkel, korabeli újságcikkeket és dokumentumokkal illusztrálva. A történeti áttekintést a résztvevők visszaemlékezései, a segítők által felidézett sztorik teszik személyessé.

A Máltai Szeretetszolgálat története alig több mint három évtizedet ölel fel, a könyv azonban egyik fejezetében csaknem ezer év távlatát tekint át. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat ugyanis a Szuverén Máltai Lovagrend magyarországi segélyszervezeteként tevékenykedik, a világ 120 országában működő Rend pedig kilenc és fél évszázada teljesíti küldetését, szolgálatának kezdetei az első keresztény háborúban létesített jeruzsálemi ispotályig nyúlnak vissza.

A Szolgáló Szeretet című könyv kereskedelmi forgalomban nem kapható, a képes albumot a Máltai Szeretetszolgálat országos központjától lehet igényelni adomány befizetése ellenében. A könyvről további részletek a <https://szolgalo-szeretet.maltai.hu/> oldalon olvashatók, ugyanitt a kötet is megrendelhető.

„A jövő legfontosabb orvosi műszere az okostelefon lesz”

Az Orvosi Kamara elnöke a Máltai Szeretetszolgálat telemedicina szolgáltatásáról

Nincs olyan egészségügyi rendszer, amely mindenkit egyformán meggyógyít, ezért differenciáltabb egészségügyi szolgáltatásokra van szükség – véli Kincses Gyula, a Magyar Orvosi Kamara elnöke. Véleménye szerint a Máltai Szeretetszolgálat gyakorlata bizonyítja, hogy ahol tényleg súlyos problémák vannak, ott speciális eszközökkel kell közeledni a lakosokhoz.

**Szöveg: Pálmai Erika
fotó: Kovács Bence**

– Blogján mesélte el azt a nyári élményét, amikor az Őrségben felvettek egy, az út szélén sétáló idős urat, aki éppen lekészte a szentgotthárdi buszt. Kiderült, hogy az egyik szívbillentyűjét cserélték, és éppen kontrollra igyekezett. Az idős úr azt is elmondta, hogy „nincs még egy olyan aranyos ember, mint az a külföldi főorvos, akinek az életét köszönheti”. Azt írja, hogy ez mind így együtt a magyar egészségügy. Ön milyennek látja?

– A szocializmusból örökölt kapacitások és szokások miatt még mindig meglepően jó a hozzáférés a magyar egészség-

ügyhöz. Tudom, hogy erre most sokan csóválni kezdik a fejüket, de ők gondolják végig, hogy mennyi idő alatt, hol, hány helyen lehet orvosi ellátáshoz jutni. Ha például nincs súlyos covid járvány, akkor a háziorvosi rendelésre egyetlen nap alatt be lehet jutni. Ez nagyon jó eredmény és a nálunk fejlettebb országokban sincs így. És a várólistában a különbségek nagyok, mert az átlag – pontosabban: a medián – nem rosszabb a nemzetközi átlagnál. Ráadásul az ország általános fejlettségéhez képest a technológiai lemaradásunk sem jelentős. Egy daganatos beteg számára Magyarországon is rendelkezésre áll minden olyan kezelés, ami Németországban vagy Franciaországban elérhető a társadalombiztosítás keretein belül. Mindezek alapján a magyar egészségügy helyzete és teljesítménye igenis jó, de nagy helyi különbségekkel. Ha viszont azt nézzük, hogy milyen életkorú a háziorvosi kar, illetve, hogy hány betöltetlen háziorvosi praxis van, abból azért az is látszik, hogy az alapellátás jelenlegi formája nem tartható fenn.

– Az ország jelentős részén már most sem működik: a leghátrányosabb helyzetű települések harmadán nincs állandó házi-

orvosi szolgálat, ötödénél pedig tartósan betöltetlen a praxis, mindeközben az érintett területen élők egészségi állapota elmarad a hazai átlagtól. Az alapvető orvosi ellátásért és a vizsgálatokra sokszor több órás utazással tudnak csak eljutni.

– Amíg a közösségi egészségügy még egy tűrhető szinten működött, azaz nem volt ekkora a háziorvos-hiány, addig a mélyszegénységben élők is el tudtak jutni az orvosokhoz. Dolgoztam kórházban és tudom, hogy annak, aki a beutalót megkapta, a kezelésében sem volt különbség. A gát ott jelentkezett először, hogy hiába kapta meg a beutalót, ha a betegnek nincs pénze a buszra a kisvárosi rendelőintézetbe és vissza. A társadalomban jelen lévő egyenlőtlenségek az egészségügyben is leképződnek. A baj az, hogy egyre erősebb a magánegészségügy szerepe, és amennyiben ez nem változik, az komoly kirekesztést jelent mindazok számára, akiknek az effajta ellátás nem elérhető. A Magyar Orvosi Kamara véleménye szerint a magán egészségügyi szolgáltatóknak választék bővítést kellene jelenteniük, a közellátást viszont mindenkinek meg kell kapnia. Leegyszerűsítve: fontos, hogy kényelmet vehessünk a pénzünkért, ne életet.

– A terepen dolgozó szociális munkások tapasztalatai szerint a legnehezebb körülmények között élő emberek megtanulnak együtt élni a betegségeikkel, és amikor arról kell dönteniük, hogy vacsorát, netán cigarettát vegyenek vagy buszjegyet a szakorvosi rendelőbe, akkor inkább a kezeléssel mondanak le. Ráadásul a gyerekeik is ebbe az elutasító hozzáállásba nőnek bele. Hogyan juthatnak ők az ellátáshoz?

– Sajnos a számok is bizonyítják ezt a problémát. Magyarországon nagyon meghatározó az iskolai végzettség a túlélés szempontjából. Az OECD legfrissebb tanulmánya szerint egy 40 éves diplomás férfi 10,7 évvel hosszabb életre számíthat, mint egy vele egykorú 8 általánost vagy még azt sem végzett ember. Szakítani kell azzal a válgával, hogy egy egyenlőségügy egyformán megold mindent. És ha a rendszer képességeit, szokásait a legnehezebb körülmények között élőkhez mérjük, akkor nem vesszük figyelembe azokat, akik náluk többet tennének az egészségükért. Ezért differenciáltabb egészségügyre van szükség. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat gyakorlata bizonyítja, hogy azokon a területeken, ahol tényleg súlyos problémák vannak, speciális eszközökkel kell, és főleg: lehet közeledni a lakosokhoz.

– A Máltai Szeretetszolgálat első ilyen kísérlete még a 90-es években volt: 1995-ben indult útjára a tüdőszűrő busz abból a megfontolásból, hogy a hajléktalan emberek nem mennek el a tüdőszűrőesekre, ezért a rendelőt vitte el hozzájuk. Később kórházi feladatokat részben ellátó intézményt nyitott a fedél nélkül élő emberek ellátására, de

ennek akkor még ön sem örült kifejezetten. Mi változott azóta?

– Először én is húztam az orrom, amikor kiderült, hogy a Máltai Szeretetszolgálat hajléktalan kórházat csinál. Ez diszkrimináció, megint a kirekesztő folyamat – gondoltam először: mi az, hogy egy hajléktalan ember nem mehet be egy „rendes” kórházba. Aztán elmentem megnézni és akkor megértettem, hogy az utcán élő embereket először kórház-képessé kell tenni. És beláttam azt is, hogy az a fajta odafigyelés, pozitív diszkrimináció, ami a hajléktalan kórházban megvan, az nem várható el általánosan az összes kórháztól. Több Máltai Szeretetszolgálatra lenne szükség, a társadalombiztosításnak is jobban kellene támogatnia ezeket a kezdeményezéseket. Ez nem karitatív szervezetek feladata lenne, jobban a rendszerbe kellene állítani ezeket a segítségket. A megoldás az, ha speciális rétegeknek speciális megoldásokat kínálunk és ösztönzőket adunk. A Rózsadombon nem működik az adományosztás, ahogy egy nyomorban élő sem hat meg, ha azt mondják neki, ne gyűjtson rá, és akkor hosszabb élete lesz.

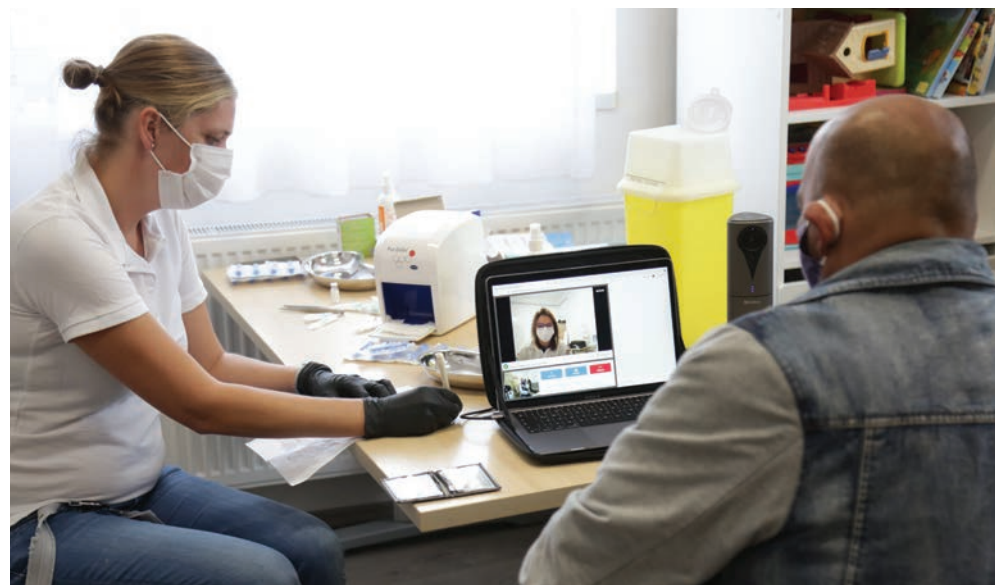
– A közelmúltban Boldogkőújfalun a saját szemével győződhetett meg arról, hogyan működik a Máltai Szeretetszolgálat októberben indított telemedicina szolgáltatása, amely a felzárkózó településekre viszi el a hiányzó orvosi ellátást. Mit látott?

– Nagyon régóta figyelem és a jövő megoldásának tartom a telemedicinát. Azt gondolom, hogy a jövő legfontosabb orvosi műszere az okostelefon lesz. Ma is ezen

szervezzük az életünket és nem lesz más-ként az egészségügyben sem. Itt kapjuk az időpontot, az értesítéseket, a leleteinket is. Mindebből az is látszik, hogy a digitális írástudatlanság mentén új egyenlőtlenségek alakulhatnak, megint kirekesztődnek egyes emberek abból a fejlődésből, amit az e-egészségügy, a digitalizáció és a telemedicina kínál. Ezért szeretem nagyon a máltaiak projektjét, mert pontosan azt bizonyította be, hogy a telemedicinának nem kell kirekesztőnek lennie. Éppen ellenkezőleg: olyan területeken pótol ellátásokat, ahol a hagyományos ellátások nem elérhetők. Ez számomra önmagában egy fontos felismerés volt. Ráadásul úgy tűnt, hogy azok a fékek sincsenek a rendszerben, amelyekről korábban tartottam. Például attól, hogy gondot okoz majd, hogy miért nem orvos van jelen vagy az, hogy egy kamera előtt is folyik a vizsgálat, és vajon ki kukkol a másik végén... De egyik sem okozott gondot, ahogy a gépekkel szembeni bizalmatlanság sem. Félttem attól, hogy lesznek majd összeesküvés elméletek is, de egyáltalán nem éreztem averziót. Mindenkinek meg kellene értenie, hogy a telemedicina szolgáltatás nem valamit pótló, másodosztályú, a semminél jobb dolog, hanem komplexebb, minőségi ellátást tud nyújtani a betegnek. Olyan szakorvosi hálót és tudást tesz a vizsgálat mögé, ami nem elvárható a háziorvostól, aki nem képes ugyanolyan tudással rendelkezni, mint a telemedicina rendszerben elérhető belgyógyász, szülész, szemész fül-orr-gégész együttesen.

– Az Egyesült Államokban már 15 éve tudják, hogy van egy sor olyan szűrővizsgálat, amihez nem kell orvos, ilyen például a gyermekszemészet. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat gyermekszemészeti csapatának tapasztalatai szerint az összes általuk megvizsgált gyermek csupán 5 százalékát kellett orvosnak is látnia. Ha nem kell minden vizsgálathoz orvos, akkor lehet, hogy nem is hiányzik olyan sok a rendszerből?

– A magyar betegellátás hagyományosan nagyon orvos központú. A Magyar Orvosi Kamara hosszú ideje mondja, hogy a korszerű egészségügyben a diplomás ápolóknak nagyon fontos szerepe van. Az orvos alapvetően a karmester, aki bizonyos döntéseket hoz meg, de nem neki kell mindent megcsinálnia. Nem orvosi feladat például a családi anamnézis kikérdezése, és a szűrővizsgálatok és beteggondozások

Telemedicina rendelés Mátraverebélyen

jelentős részét át tudják venni a diplomás ápolók. Azért furcsa, hogy a magyar lakosság még mindig idegenkedik ettől, mert ha van jó példa a diplomás nővérek társadalmi elfogadottságára, akkor az a védőnői szolgálat. A védőnőnek megvan helyben a tekintélye és elfogadottsága, és ezt senki nem vonja kétségbe.

– Lehet ez a jövő útja?

– Igen, ez az irány, de ennek elismerése az orvosok és betegek részéről is kultúráváltást igényel. A telemedicina mellett

nagyon fontos lesz majd a mesterséges intelligencia is. Egy dolgot biztosan el kell fogadni: a mesterséges intelligenciának korlátozottabbak ugyan a képességei, de a korlátai jól felismerhetők, és ezeken belül 100 százalékosan tudja hozni mindazt, amire képes, és soha nem másnapos. Az emberi erőforrás bár sokkal komplexebb képességű, az emberi tulajdonságok miatt több hibalehetőséget hordoz. Nem kell félni ezektől az újításoktól, emberletről soha nem dönt gép.

A Mobil Egészségügyi Központ munkatársai

Telemedicina a felzárkózó településeken

Mozgó egészségügyi szolgáltatás érkezik azokra a kistelepülésekre, melyeken nincs háziorvosi rendelés. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat által elindított telemedicina szolgáltatás a Felzárkózó Települések program helyszíneire viszi el a hiányzó ellátást. A Mobil Egészségügyi Központ teljesértékű háziorvosi rendelésként működő kisteherautó, ahol a pácienseket a Szeretetszolgálat asszisztense fogadja és segíti, az orvos pedig távolról, élő videokapcsolat segítségével folytatja le a vizsgálatot. A telemedicina fő eleme a Mobil Egészségügyi Központ, egy jól felszerelt, mozgó háziorvosi rendelő – kisteherautó – szakképzett asszisztenssel, online kapcsolatban lévő orvossal. Ha a településen rendelkezésre áll orvosi rendelő, ott kezdik meg a rendelést a hordozható eszközcsomaggal. Ha nincs megfelelő helyiség, akkor a mozgó rendelőben végzik a vizsgálatokat. A szükséges eszközökkel megfelelően ellátott, célszerűen átalakított kisteherautó rendelkezik saját áramforrással és szélessávú mobilinternet hozzáféréssel, így a helyszínre érkezés után akár néhány perccel már üzemkész. Az autón minden megtalálható, ami egy mai modern orvosi rendelő része, többek között EKG, AED (mini/gyors/rapid) és laborkészülékek. A mobil rendelőben végezhető klasszikus orvosi rendelés, telemedicina rendelés, szűrővizsgálat, helyszíni laborvizsgálat, vérvétel és koronavírus tesztelés is.

Közösségi szolgálat

Öt ország iskolai és a Máltai Szeretetszolgálat közösen fejleszti az iskolai közösségi szolgálat rendszerét. A Social Service for Schools című projekt a magyar Európa 2000 Gimnázium és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat részvételével az Erasmus+ program részeként valósul meg.

Az ERASMUS+ program célja, hogy a középiskolás korú tanulók körében erősítsék a társadalmi felelősségvállalást, és kiemeljék az önkéntesség szerepét az iskolai oktatásban és a pedagógiai nevelésben. A projekt az utolsó évét kezdte meg 2021 szeptemberében. A koronavírus járvány miatt a 28 hónapra tervezett projektet 36 hónapra hosszabbították. „Az a tapasztalatunk, hogy ha az önkéntesség kényszerként jelenik meg, akkor nem működhet igazán jól. Viszont igényünk és reményünk is van arra, hogy ezt lehet jól is csinálni, ha a tanulóira fókuszálunk.” – mondta Szalánczy Gábor projektmenedzser, az Európa2000 Gimnázium tanára. A projekt részeként 5 szellemi terméket hoznak létre, köztük az intézményi útmutatót, mely segíti a pedagógusokat, hogyan integrálhatják az önkéntességet a pedagógiai programba a felkészítő beszélgetésektől a tapasztalatokat feldolgozó foglalkozásokig. „Az önkéntesség során olyan képességek fejlődnek, amelyek a tantárgyi oktatásban nem. Ehhez kapcsolódik a másik szellemi termék, a tanári segédanyagok, tanmenetek, óratervek, foglalkozástervek kidolgozása, melyek bármely ország iskolájára adaptálhatóak lesznek.” A leginnovatívabb fejlesztés egy önkénteskezelő webes felület és applikáció, mely összekötő kapocs az önkéntességet kínáló intézmények és a diákok között, ugyanakkor nyilvántartási rendszer is. További szellemi termékeként a Máltai Szeretetszolgálat kidolgozza a diákok, tanárok és az önkéntes helyszíneken dolgozó koordinátorok számára hasznos tréninganyagot, és a fogadó intézmények minőségbiztosítási rendszerét. A projekt 2022 szeptemberében zárul, a megvalósítók célja szerint olyan fejlesztési eredményekkel, melyek megújíthatják az ifjúsági önkéntesség rendszerét.

Esélyt adtunk, közben mi is változtunk

Rehabilitációs foglalkoztatás a Máltai Szeretetszolgálatnál

Előd Ágnes

Saját, máltai munkavállalói körünkben is megtapasztaltuk, hogy a hátránnyal élők, és főleg a megváltozott munkaképességű, és fogyatékkal élő kollégák munkához való hozzáállását a magas szintű elköteleződés, és a kiemelkedő motiváltság jellemzi. A létszámnövekedés hatalmas volt ezen a téren is, most már több mint 200 kollégánk megváltozott munkaképességű, akik közül 164-en bértámogatásban dolgoznak 45 akkreditált telephelyünkön.

Hogyan vettünk fel hatvan kollégát?

Több mint ötven százalékkal növeltük fél év alatt a bértámogatásban lévő „rehabos munkatársak” létszámát, ez jelentős változást hozott a Szeretetszolgálat számára, ami akár össze is roppanthatta volna a velük dolgozó adminisztratív szakmai háttérrel, illetve az ezeket a kollégákat befogadó munkahelyi közeget. De nem így történt. Hozzánőtünk a feladathoz.

A rehabos emberek szinte az indulás pillanatától nagyon fontos munkavállalói voltak a Máltai Szeretetszolgálatnak. A Nyugat-Dunántúlon Báthy Györgyi, az Országos Központban Kovács Gábor rendezte keretbe, és erősítette meg szakmailag ezt az irányt. 2013-tól, a bértámogatási projektek elindulásakor pedig rögtön akkreditáltattuk magunkat, és fokozatos emelkedéssel, biztos szakmai-anyagi alapját teremtettük meg ennek a foglalkoztatási formának.

Amikor 2021 januárjában átvettem a szervezeti egység irányítását, nagyon magas tudású kollégákat kaptam, bejáratott folya-

matokkal, és nagyon alapos szakmai háttértudással. Akkor egy számukra is meglepő jelenséget tapasztaltam. A természetes létszámbeli fogyás és a szervezeti változások miatt a szerződésben vállalt létszámnak alig 60 százaléka volt betöltve. Mindenki az adott emberre, intézményre fókuszált, és nem látszódott a teljes kép, nem tűnt fel a hiány, és ezért nem volt meg a súlya, hogy összeomlással fenyeget ez az állapot.

Az alapok a szervezeten belül nagyon jók voltak, és nem is a munka mennyisége hiányzott, hanem a szinergikus láncolatok. Ezért csak nyitnom kellett a szervezet egésze felé. A régiós döntéshozók megismerték a problémát, de segítséget is kaptak a hatalmas feladathoz. Tizenöt éve csak projekteken dolgoztam, de ilyen erős idő-, és indikátor nyomás alatt még sosem kellett teljesíteni.

De megcsináltuk, együtt. Hatalmas élményt jelentett ez a közös munka. Szervezeti szinten hétről-hétre érezhetően nőtt az eredmény, alakultak az új szakmai és emberi kapcsolódások, és egyre eredményesebb lett „kis” toborzási kampányunk. A végére több mint 60 főt sikerült befogadni a Máltai Szeretetszolgálatához. Amire külön büszkéek lehetünk, hogy nálunk – 1-2 helyzettől eltekintve - piaci körülmények vannak. Valós feladatokra, munkaképes embereket veszünk fel. Nincs, és nem is lehet olyan ember a kollégánk, aki nem veszi fel a többiekkel együtt a munkaterhet. Ehhez sok tudás kell, mert nem lehet ugyanaz a munkavégzési elvárás a különböző kompetencia-szinteken. Ebben mutatkozott meg a legélesebben a Szeretetszolgálat munkáltatóként is megjelenő értékrendje. Emberséggel, de elvárásokkal fordultak az intézmények a felvett rehabos kollégák felé. Mind a 60 ember jó helyre került, és ez szakmailag-emberileg mindannyiunknak fontos tényező.

Viki és a szemléletformálás

A mi munkacsoportunkban 5-6 éve dolgozik két rehabos kolléga. Sokszor fordul elő, hogy este 11 után ők még e-mailben oldanak meg problémát, amikor én már alszom.

Tavasszal mi is új munkatársat kerestünk. Miután Viki (Gulyás Viktória) önéletrajzát megkaptuk, Bogi (Bíró Boglárka, aki szakértő, rehabilitációs mentor és tanácsadó) felismerte a lehetőséget benne. Az interjún kiderült: Viki már évek óta dolgozik rehabilitációs foglalkoztatási területen, csak éppen teljes home office-ban. Fiatal, szőke hölgy, tele vidámsággal, életörömmel, kötelességtudattal, motivációval. Kerekességben ül, és van egy segítője, akit vele együtt felvettünk. Így lett Akira, a labrador-uszár keverék segítő kutya is a kollégánk. Mivel láttam, mit tett a teljes-home office a kollégák mentális egészségével, ragaszkodtam a heti 1-2 napi bejáráshoz. Ahogy kinyitottuk a lakásának az ajtaját,

úgy nyílt ki a személyisége is, és lett egyre magabiztosabb szakmailag. Kellő mértékű felelősséget kap, ezzel együtt fejlődési lehetőséget is. Ehhez arra is szükség volt, hogy Vikinek különlegesen jó digitális, és adminisztrációs kompetenciái legyenek, amelyekkel piaci körülmények közt is megállná a helyét. Az eredmény egészen elképesztő hatású volt. Viki erősödött, kinyílt, szakmailag is, és a Máltai Szeretetszolgálatot is kezdte megismerni, ez fontos tapasztalatát vált számára.

Közben mi, a kollégái is változtunk, nyitottabbak lettünk. Viki ma már nem a harmadik emeleten, elbújva dolgozik. Olyan feladatai vannak, amelyek miatt az egész épületben jön-megy a kutyájával, kollégákkal találkozik, vezetőkké irat alá dokumentumokat. Mindenkitől mosolyt kap, segítséget, odafordulást. Az egyetlen veszély, hogy a segítő kutyából ölebet csinál a sok, simogató kolléga.

Gulyás Viktória és Akira

A szerző a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Munkaerőpiaci Szolgáltató Központjának vezetője.

A kiválasztottak

Jézus Krisztus életének újszerű, értékes feldolgozása jelent meg. Szívből ajánljuk: jól megszerkesztett, szórakoztató, az alakok színesek és élethűek. Teljesen hű az evangéliumokhoz és a keresztény tanításhoz, de elkerüli sok más hasonló témájú mű dogmatizáló és idealizáló jellegét. És sok-sok kedves órát tölthetünk el vele!

A „The Chosen” – magyarul „A Kiválasztottak” – egy olyan sorozat, amely eddig csak az interneten keresztül érhető el – ingyen, és magyar feliratokkal is. Bámulatos vállalkozás: az evangéliumi történetet egy teljes hosszúságú filmsorozatban dolgozza fel, hét évadban, egyenként nyolc, egyórás epizóddal. Monumentális kihívás. Eddig két évadot készítették el, amelyek a történetet a Hegyi beszédig viszik. A harmadik évad 2022 közepén lesz elérhető.

A sorozat célja, hogy az evangéliumi történetet a fiatalabb nemzedékhez hozza közel, saját nyelvükön és ökumenikus szemlélettel, anélkül, hogy a Biblia üzenetét és keresztény tanításokat felhígítaná. A rendező, Dallas Jenkins, vallásos evangélikus keresztény, míg Jézus alakítója, az egyiptomi-ír-amerikai Jonathan Roumie, gyakorló katolikus, aki színészi pályája mellett az evangelizációs munkának szenteli magát hosszú évek óta.

A rendkívüli terjedelem teret ad a forgatókönyvíróknak, hogy a jól ismert evangéliumi történet körül gazdag kárpitját szőjék a melléktörténeteknek. Péter, Máté, Mária Magdolna, továbbá még az olyan kisebb szereplők is, mint Nikodémus és a római százados, komplex, emlékeztető alakokká válnak, akiknek életét sokféleképpen felforgatja Jézussal való

találkozásuk. Jézust pedig színesen, kedves emberi tulajdonságokkal mutatják be az írók. Látjuk, amint élvezettel étkezik, viccelődik az apostolokkal, gyöngéd tisztelettel bántik édesanyjával, hozzáértően kommunikál a gyerekekkel, haláláradt egy prédikációval és gyógyítással töltött nap végén, táncol egy esküvőn, gyötrődik a hegyi beszéd előkészítésén...

Újszerű az is, hogy a producerek függetlenítik magukat a filmstúdióktól és bejáratott finanszírozási módoktól, sőt úgy döntöttek, hogy a sorozatot ingyenesen adják közre. Ehelyett önkéntes adományokra támaszkodnak – „közösségi finanszírozásra” –, eddig látványos sikerrel. Az adományok teljesen lefedték az első három évad költségeit. A hozzájárulások percről percre folynak be az egész világból, húsz, száz, ezer dolláros tételekben.

Eddig a sorozat általában lelkesen jó visszhangra talált keresztény körökben, és a katolikus egyház részéről is. A sorozat a The Chosen nevű telefonos applikációval is elérhető, valamint megtekinthető a watch.angelstudios.com/thechosen/watch oldalon.

Ha be akarjuk kapcsolni a magyar feliratokat: Ahogy elkezdődik a film, a képen lent jobbra a három egymás fölött levő kis pontra kattintani. A megjelenő menü « cc »-re kattintani, akkor megjelenik a nyelvek listája. Fölfele görgetni, « Hungarian »-ig. Rákattintani.

És ha szívünk arra visz, járuljunk hozzá mi is a sorozat további megvalósításához! Egy kis pénzadománnyal.... és főleg imáinkkal.

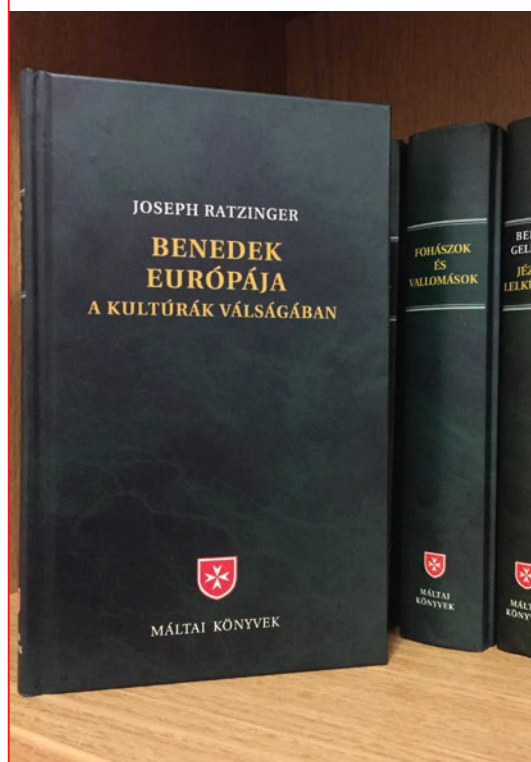
Piazza-Georgi Barbara

Benedek Európája

Megjelent a Máltai Könyvek legújabb, 2021-es kötete, mely XVI. Benedek pápa tanításait tartalmazza Európáról, hitről, életéről. A könyv kereskedelmi forgalomban nem kapható, adományért megrendelni a kommunikacio@malta.hu címen lehet.

XVI. Benedek pápa első könyve alig három hónappal a megválasztása után jelent meg Olaszországban. Annak ellenére, hogy a kötetben szereplő előadásokat még a Hittani Kongregáció prefektusaként tartotta, azok egyfajta pápai programként is felfoghatók.

Benedek pápa szerint kontinensünk ma sajátos és igazi „szakítópróbát” él át, melyet az Egyháznak ebben a történelmi órában vállalnia kell; az Európa meghatározása és új politikai formája körüli vitában nem a történelem „háttérjének” szerepét kell betöltenie, hanem az egész emberiség iránti felelősséget átérezve irányt mutatnia az új évezredben is. E felelősség készíti a pápát, hogy felemelje szavát a kultúra, a politika, a közélet és az erkölcs kérdéseiben, ha a keresztény Európa arculatát a teljes globalizációra törekvők öntudat és önazonosság nélkülűvé kívánják formálni.

Csodákra szeretettel vagyunk képesek

Novák Péter a program nagykövete-ként a Máltai Szimfónia módszerével zenélni tanuló nehéz sorsú gyermekeket képviselve is szerepel. Az ismert zenésszel többek között arról beszélgettünk, hogyan fogadtatta el magát a tarnaszadányi fiatalokkal, mit tanult tőlük ő maga 51 évesen, és miért kell színpadra állítani az egy-két akkordnál járó tanulókat is.

**Szöveg: Böle Tamás
fotó: Kovács Bence**

– A Szimfónia növendékei nagysikerű koncertet adtak a Belügyminisztériumban még októberben, amin Ön is ott volt, mint a program egyik nagykövete. Mennyire élénkek még az emlékek?

– Abszolút, és egészen biztos állíthatom, hogy élő is marad, hiszen olyan pillanatokat éltem akkor át, amelyek biztos belekerülnének életem filmjébe. De nem csak az a koncert adott ilyen momentumokat, Tarnaszadányban készítettem egy rövid videót még egy korábbi ottjáratkor, amin szimfóniás gyerekek a Parasztkantátát adták elő, annyira erős és meghatározó volt, hogy azóta viszem magammal, magamban.

– Volt Önben félelem a koncert előtt?

– Csak annyi, nehogy elrontsuk. De különben bíztam bennük. És abban is, hogy a maguk természetességében mutatkoznak majd be, nem kezdenek el másképp viselkedni a közönség előtt, hanem olyanok maradnak, mint amilyenek egyébként. És végül ezt is kaptam, hiszen rosszkorodtak, énekelgettek, zenéltek és beszélgettek közben, nem feszültek meg a környezet, a közönség miatt. Nem akartak hálából mások lenni. Ennek az élménynek, lehetőségnek a hálája különben nem is ott kellett volna, hogy létrejöjjön, hanem majd a további években, a visszaemlékezésekben, amikor realizálják, hogy a Szimfónia és a hozzá kapcsolódó értékek mit adtak hozzá az életükhöz. Minden a szocializáción múlik, azon, hogy milyen behatásokkal nővünk fel. Éppen ezért nekem is jár az agyam, hogy mi ennek a jövője és az útja, hogy az egy-egy látványos és fontos koncert mellett jó lenne, ha ebből kikerekedne egy rendszeres, sokhelyszínes fellépési lehetőség.

– Akkor nem amolyan protokolláris nagykövet-szerep az Öné?

– Azt nem is vállaltam volna. Rendkívül fontosnak tartom, hogy tudjanak erről a

programról az emberek, mert olyan pozitív tartalma, töltete és üzenete van, ami leírhatatlan. Ráadásul nem hiszem, hogy ez más műfajjal megteremthető lett volna, mert a komolyzene még mindig egy olyan fontos szelete a magaskultúrának, ami azonnal tiszteletet parancsol minden társadalmi osztályban – és ha valamire szüksége van a hazánkban élő legnagyobb kisebbségnek, az többek között a tisztelet. A tisztelet egyben az esély szinonimája is az én értékrendemben. Megtisztelni a másikat azzal, hogy megadod neki az esélyt a bemutatkozásra, az emberi minőségének a megnyilatkozására, adott esetben az újrakezdésre. A másik ember felé tisztelettel fordulni számomra alapérték.

– A névjegykártyáján szereplő sok-sok titulus közül melyiknek szólt a felkérés?

– Mindegyiknek, és az elmúlt évtizedek alatt vállalt szerepléseimnek, munkáimnak, ismertségemnek. Mert hát mi mással tudunk mi hozzájárulni ehhez a dologhoz, mint az ismertségünkkel? Szakmailag ugyanis nem kell, mert remek szakemberek dolgoznak a gyerekekkel, és tapasztaltam, hogy jóformán professzionális színvonalon szólnak ezek a zenekarok,

a tudásszintjüknek megfelelően értelem-szerűen. Nem kérnek tőlük se többet, se kevesebbet, csak azt, amit tudnak, megtanultak. Nagyon komplex és jól átgondolt pedagógusi munka van a háttérben. Itt, minden túlzás nélkül, kézzelfogható, hogy az oktatásnak milyen ereje van. Minden olyan sztereotípiát, amit azért a többségi társadalom általában megfogalmaz a roma kisebbséggel kapcsolatban, nos, azoknak itt nyoma sem volt. Olyan mértékű fegyelemnek, példás magaviseletnek, odaadásnak, alázatnak és koncentrációnak lehettem tanúja, amit még a saját gyerekeimből is úgy kell elővakarnom adott esetben. És már látszik, hogy ezeknek a gyerekeknek ez a maga szocializációs természetességében része a mindennapjaiknak. Ez nagyon fontos eleme az egésznek, vagy inkább eredménye, illetve az is, hogy ezáltal milyen hatást gyakorolnak a gyerekek a környezetükre. Láttam, hogy a szülők is eljönnek az előadásra, szépen felöltöznek, ott vannak, meghatódnak, szorítanak, együtt lélegeznek a gyerekekkel ebben a történetben.

– Mire számított az első látogatáskor?

– Arra, hogy nem tudom, mire számíthatok. Nem tudtam, hogy a Boci-boci tarkára megyek-e, vagy arra a csodára, amivel aztán megleptek. Megérkeztem egy szemmel láthatólag nehéz sorsú településre, és gondoltam, hogy majd valami történik, de azt álomban sem képzeltem volna, hogy ez ennyire átgondolt, koncepcionális és konzekvens. És érzékeny, hiszen a tanárok úgy válogatták össze a repertoárt, hogy mindenkinek legyen egy kis sikerélménye, mindenki felmehetett a színpadra. Ez az előadóművészetnek fontos eleme, mert a színpadnak van egy mágája, ami hatást gyakorol a rajta állóra, és ezek a pedagógusok remekül kitalálták, hogy élményt adnak azoknak is, akik még csak egy-két akkordnál tartanak.

– A rendszeres sikerélmény itt meghatározó szempont.

– Popper Péter mondta, hogy a spártai és az athéni nevelés is ugyanoda vezet a pedagógiában, csak ne keverjük a kettőt, és hát azért az athéni mennyivel humánusabb... Persze vannak militáns pillanatok, amikor a félelem ránt össze minket, hozza ki belőlünk az emberfeletti teljesítményt, de hosszú távon csodákra szeretettel vagyunk képesek, és itt nagyon „meg van szeretgetve” mindenki. Kétségtelen, hogy

ez az út néha ugyancsak kacsaringós és hosszú, valamint óriási türelem kell hozzá, de ez a jó irány, hiszen jellemzően mindannyian a szeretet üzemanyagával működünk. Sokat tanultam abból, amit mondjuk Tarnasádsányban láttam, tapasztaltam – és ötvenegy évesen tanulni valamit, az minden szempontból jó.

– Miket tanult?

– Például, hogy az élet nem egy látványpékség. Túl hosszú ideig voltam a kirakattában ahhoz, hogy egyrészt elegendem legyen az egészből, másrészt meg, hogy lássam azt, hogy mögötte néha nincsen semmi. Nem feltétlenül a nagy, bombasztikus ötletek fogják megváltoztatni a világot, hanem például azok az elismerés reménye nélkül is dolgozó pedagógusok, akikben ott dolgozik a küldetés tudat, hogy mint a jó pásztorok összeszedik a nyáját, vigyáznak rá, együtt lélegzenek vele. Másrészt fontos lenne, hogy a szimfóniás gyerekek minél többet és szélesebb körben találkozzanak a saját, remélhetőleg még előítéletmentes korosztályukkal. A kultúra ugyanis rengeteg társadalmi feszültséget kompenzál, akár még ki is olt. Én még olyan helyzetben nem voltam, amit egy gitárral, egy jó dallal, egy klassz táncsal ne lehetett volna megnyerni. Tehát, ha őket és a tudásukat be tudjuk mutatni a többségi társadalomnak, és elsősorban a saját generációjuknak, akkor az elfogadás területén fényéveket lépünk előre.

– Önt hamar elfogadták a gyerekek? Egyáltalán, ismerték?

– Ah, nem, nagyon más évjárat vagyok. Zsádsányban azonban volt egy kulcspillanat, nevezhetjük áttörésnek is: az egyik bemutató végén volt egy kis csingerálás, azaz cigánycsárdás bemutató, és én is táncoltam, mutattam pár lépést. Teljesen el voltak ájulva, „hát maga cigány! Maga cigány!” – kiabálták. Mondtam, hogy igen, a lelkem egyik szegletében. Nekem ez például egy fontos momentum volt, hogy nem valamiféle rosszul értelmezett vélt vagy valós népszerűség okán fogadtak be, vagy mert mondták nekik, hanem ott helyben, a valós teljesítménnyel nyertem el a bizalmukat. A mindennapokban is így kellene élnünk, mert ugyan mindenki nagyon erős teoretikusan, de hogy mit teszünk valójában – na, az az igazán fontos.

– Egy-egy ilyen koncert során olyan gyerekek is találkoznak, akik akár több száz

kilométerre laknak egymástól, addig még sose látták a másikat, mégis rögtön közös hangot találnak.

– A népzene és a néptáncnak megvan az a nagyon különleges hozománya, hogy bár teljesen máshol élünk a Kárpát-medencében, egy sokszínű közös kulturális anyanyelvet beszélünk. A komolyzenére, de akár rockzenére is ez már globálisan igaz. A világ csodája, nem? Ezért sem árt, ha megtanulják minél több elemét. Illetve, hogy mindenki legyen büszke arra, ami-ben erős. És hát a cigányság zenei-táncos talentuma... Mint valamikori néptáncos mondom, sokat meg tudunk tanulni erről, de ahogy ők művelik, az utánozhatatlan. Erre pedig nemcsak ők, hanem mindenki büszke kellene legyen!

– Mit tapasztalt, gyorsan tanulnak a hangszereken?

– A zenélés bizonyos részeit nagyon hamar el lehet sajátítani, mellette azonban elengedhetetlen a gyakorlás. Meg a gyakorlás. És a gyakorlás... Ezt nem lehet megúsni. Az együtt zenélés nagyon komoly belső és külső fegyelmezettséget kíván, és ezt nehéz gyerekkorban megtanulni. Az, hogy az embert odaerőltetik valamilyen hangszerhez, és húzza-vonja különösebb boldogságélmény nélkül, ez egy általánosan bevett gyakorlat, de én itt azt láttam, hogy az együttlétnek az apropója a zene, a közös időtöltés a fontos, nem a mindenáron szabálykövetés.

– Utóbbi esetben valószínűleg a következő órára a tizenötből már csak egy maradna.

– Minden bizonnyal. De én ezt megértem, hiszen a hagyományos zeneoktatással semmilyen szinten nem értek egyet. Szerintem, ha nem okoz azonnali élményt a megszerzett tudás, akkor megette a fene az egész. A szimfóniás módszer pedig ilyen azonnali élményt ad, így inkább közelebb is áll az autodidakta képzéshez – na de hát olyan fiatalokról beszélünk, akiknek fülük van, nem kottájuk! Majd, amikor már saját igényük van rá, amikor a zenélés élményében hiányként jelentkezik a magasabb szintű tudás, akkor lehet behozni a komolyabb elméletet és technikát, hiszen mennyivel jobb, ha ő maga akarja, mint ha rákényszerítik. A másik érv a kevésbé szigorú oktatás mellett, hogy alapvetően nehéz fegyelmet tartani, hiszen ők folyamatosan improvizálnak, mert ott van a hangszer a kezükben. És ez így jó! Még én is állandóan pötyögtem a nyakamban lógó

gitáron a próbák szüneteiben, és ez náluk is így van: ahogy bementünk az öltözőbe, valaki mindig húzta, pengette, mondta, énekelt, gyakorolt, mutatta, próbálgatott – arra használják a zenét és arra a hangszert, amire való, mert ezek a dolgok a lelkünket teszik gazdagabbá és boldogabbá. Az pedig egy szakmai különlegesség, hogy olyan hangszereken játszanak, ahol az intonáció borzasztóan nehéz, tehát a hegedűn, csellón, vonós hangszereken a megfelelő hangmagasságot eltalálni külön bravúr.

– Mennyire fontos, hogy a gyerekek zenéljenek?

– A zeneterápia minden korosztályban, minden társadalmi osztályban, minden élethelyzetben segít. Egy teljesen ép és egészséges szituációban is, hátrányos helyzetben pedig főleg. Nemrég például egy hospice alapítvány keresett meg azal, hogy vannak-e régi, feleslegessé vált hangszereink? A zenélés élménye egy olyan boldogságfaktor, ami még a mindennél nehezebb lélethelyzeteket is kompenzálni tudja egy-egy pillanatra.

– Az ön esetében a zene iránti elkötelezettség magától értetődik, de emellett milyen ilyen ügyekkel lehet „megtalálni”?

Szimfóniás gyerekek koncertje a Belügyminisztériumban

– A szociális és környezeti kérdésekre mindig érzékeny voltam. Nagyon sokféle kezdeményezésbe, akcióba álltam bele, vittem a zászlót, mondtam a magamét, és ez a lelkesedés ugyan most is bennem van, csak ma már óvatos is vagyok. Érdekel, hogy kik vesznek benne részt, mennyire hitelesek ők és a mondanivalójuk számomra, és hogy amire hívnak, arra én megfelelek-e egyáltalán? De a motiváció ugyanaz maradt: valamiképpen változtatni a vagyonok és lehetőségek mérhetetlenül igazságtalan eloszlásán, javítani a mélyszegénység drámai jelenén.

– Összébhúzni a két világot?

– Pontosan, és ehhez olyan jó eszközeink vannak, mint például a zene. Fontos azonban, hogy szerintem alapvető kérdések nincsenek az emberekben tisztázva. Akarhatunk mi egy szebb, boldogabb, békésebb, elfogadóbb, „környezetbarátabb” világot építeni – napestig sorolhatnám a kliséket – ám ha az egyén szintjén nincsenek rendben a dolgok, akkor semmire sem megyünk. Ilyen értelemben minden olyan, ami személyes, amiben benne van a közvetlen emberi kapcsolat, az „betalál” nálam. A Máltai Szeretetszolgálat novemberi, szociális munkások világnap-

ján szervezett Élő könyvtár-eseményén ott lehettem a Katona József színházban, és megismerkedtem Kurucz Szilárdné Krisztina főnővérrel. Hát... az egy olyan óra volt az életemben, hogy nem adnám semmiért! Az az egy óra megint mindent felülírt! Ott ülve és hallgatva ezt a csodálatos hölgyet azt gondoltam, hogy lám, milyen közvetlen tud lenni a segítség és a szolidaritás, és hogy egy ilyen emberi minőség mit is jelent, mi mindent lehet vele elérni.

– Merre tovább, Szimfónia?

– A Szimfónia jövője szerintem mindenféleképpen az, hogy rendszeres fellépést kell biztosítani a gyerekeknek, tovább erősíteni a már meglévő eredményeket, értékeket. Hogy ne három nagykövet legyen, hanem harminchárom; hogy legyen belőle egy olyan mentorprogram, amelynek köszönhetően nemcsak alkalomadtán, hanem akár heti rendszerességgel megy le egy-egy népszerű, befutott, elismert művészkolléga ezekhez a gyerekekhez. Ők most láttak egy villanást, aki Szalóki Ági, Kökény Tamás vagy éppen én voltam, de ha mondjuk ezek a villanások heti rendszerességgel megtörténnének...

Novák Péter

Szüleinek köszönhetően beleszületett a néptánc és népzene világába. Alapítója volt a Kimnowak zenekarnak, zsűrizett a Megasztárban és a Megatáncban, házigazdaként szerepelt a Beugróban, rendező-koreográfusként a Társulatban, tagja a Főlszállott a páva műsor csapatának. A Kultúrpárt Csoport egyik tulajdonosa, az Etnofon zenekar frontembere. 1995-ben Arany Zsiráf-, 1998-ban Huszka Jenő-díjat, 2004-ben pedig a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztjét kapta meg. Néptáncos, zenész, szövegíró, zeneszerző, koreográfus, színész, műsorvezető, kurátor, rendező, kreatív igazgató – és Szimfónia nagykövet.

riport

Azzal is megkeresnek, amit az anyjuknak sem mondanak el

Autókkal segíti a védőnők munkáját a Fókuszban a gyermek program

Egészen mások a kihívásai az ország keleti és nyugati végén dolgozó védőnőknek, a cél azonban közös: gyermekek életét igyekeznek biztonságossá és jobbá tenni. A Szabolcs- Szatmár-Bereg megyei Nagycserkeszen dolgozó védőnő körzetében a családi drámák és a szívszorító lakáskörülmények jelentik a mindennapi kihívást. A Zala megyei Oltárcon inkább az, hogy az elszigetelten élő gyerek számára is kinyíljon a világ. Azt, hogy a védőnők időben eljuthassanak minden gyermekhez, autókkal segíti a Fókuszban a gyermek program.

Pálmai Erika

„Ez az!” – tört ki az öröm Nagycserkesz göröngyös főútjának szélén Zsuzsa asszonyból, nyomatékképpen még a kezét is magasba lendítette. Éppen úgy, ahogy a győztesek szokták. Ezen a napon ő is nyert valamit: társaságot, amikor a védőnő és a kísérői elfogadták a meghívását, ami egy pohár kólára szólt. Így aztán a kis csapat gyerekestől és babakocsistól bepakolta magát a vadonatúj Dacia Dusterbe – amit a védőnő a Fókuszban a gyermek programtól kapott használatba –, és könnyedén gyorsan hazaért a család. Nagycserkeszen a Jelenlét Ponttól öt kilométerre laknak, ezt a távolságot az asszony naponta megteszi gyalogosan a lányaival. Zsuzsa asszony szegényes, de szemmel láthatóan gondozott háza a falu szélén áll, ahova nemigen járnak látogatók. Itt él férjével – „aki hál’ Istennek” éppen munkában van, így legalább csend és nyugalom is van” - valamint két lányával, Szofi-

val és Gabival. A házban van fürdőszoba (ez nagy dolog arrafele), sőt mosógép is, és a szobában is csak azért vannak összezsúfolva az ágyak és egy matrac, mert az asszony a lányok mellett alszik. A család élete éppen nem konfliktusmentes, amikor a férje kissé elgyengül, az ital segítségével képes feldolgozni a nehéz mindennapjaikat.

A gondból bőven kijutott a családnak: másfél éve, egy hároméves korban kötelező rutinvizsgálat során derült ki, hogy Szofinak rosszindulatú vesedaganata van, amit azonnal meg kellett műteni. Szerencsére a kislány már „strapabíró”, azaz hivatalosan tünetmentes, és éppen úgy bolondozik, ahogy egy átlagos óvodás kislány. Úgy pedig még a védőnői látogatások sem tűnnek tehernek, ha vendégül lehet látni a védőnőt.

A Szabolcs – Szatmár - Bereg megyei Nagycserkeszen és a hozzá tartozó 16 ta-

nyabokorban összesen csaknem kétszáz 6 év alatti kisgyermek él, többségük nagyon nehéz körülmények között. Így ez nem csak hatalmas, de nehéz védőnői körzet is. De ahogy Mudri Anita védőnő mondja, ő nem is tudna egy irodában ülni 8-tól 4 -ig.

Ülni nem is tudna sokat: egy-egy nap alatt 8-10 családot is felkeres. Van, ahová csak 10 percre ugrik be, de olyan is, ahol órákat tölt el. Kérdez, válaszol, olykor vizsgál – például a körülményeket vagy éppen a csecsemő fejlettségét – és azt is megmutatja, hogy melyik babát, hogyan kell tornáztatni ahhoz, hogy még ügyesebb legyen. Minden gyerekről tudja, mi van vele, és a családjaikat illetően is igen jól tájékozott. Sokszor előbb tudja meg valakiről, hogy terhes, mint, ahogy az illető eljutna orvoshoz.

A jól értesültség fontos. „Sokan olyasmivel is megkeresnek, amit a saját anyjuknak sem mondanak el, hátha nekem van valamilyen ötletem” – mondja, hozzátéve azt is, hogy általában van. Vizsgálatokat szervez és végez el maga is, vitaminokat oszt, és elszántan, de kedvesen nógatja az anyukákat, akiknek van valamilyen elmaradásuk a gyerekeik oltását vagy státuszvizsgálatát illetően. Egészen addig, amíg eléri, hogy megjelenjenek a védőnő és a gyermekorvos által közösen használt

rendelőben. Egy különlegesen tehetséges gyerekeknek pedig néhány éve kijárt egy próbanapot a környék elitiskolájában, a bizonyítási lehetőség pedig sikerrel végződött. „A fiú már kilencedikes és még mindig kitűnő tanuló és orvos szeretne lenni” – meséli róla hallhatóan büszkén.

„A tanyabokrok mintha el lennének zárva a külvilágtól: nehéz a bejutás a vizsgálatokra és már az időpontkérés is nagyon nehézkes. Sokszor ilyen apróságokon múlik a távolmaradás” – indokolja türelmességét, ha valamilyen késlekedést tapasztal egy-egy családnál. Ha viszont a probléma súlyos, és arra van szükség, akkor a családsegítővel és a családmunkásokkal közösen, anyaothtonba menekíti azt az anyát, aki gyermekeivel együtt veszélyben van. Mindehhez jól jön az a segítség is, amit a Fókuszban a gyermek programtól kaphatnak a felzárkózó településeken dolgozó védőnők. Kérhetnek különböző vitaminokat és a mindennapi munkájuk során használatos diagnosztikai eszközöket is. Segítség az olykor életmentő információ is, ami a családdal szoros kapcsolatban lévő családmunkástól érkezik meg. Ahol a távolság és a körülmények indokolták ott új autókhoz jutottak a védőnők, összesen 25 új jármű segíti munkájukat.

A közlekedés Mudri Anita számára is nehézkes: volt ugyan korábban egy saját autója, de az nem terepjáró volt, és elakadt. „Sokszor kellett bekuncsorog-

nom magam a rendőrhöz vagy a polgárhöz, ha esett az eső vagy a hó” – mondja, miközben az új terepjárójával azt is megtapasztalhatta, hogy nem állja többé útját sártenger.

A Zala megyei Oltárcon kevesebb a gyerek és az újszülött is, ottjártunkkor csupán két baba fejlődését kell szemmel tartani. Az amúgy csodálatos környezetben lévő zsákfaluba naponta csak két busz jár, autó nélkül meglehetősen nagy kihívás a közlekedés. Így innen nemigen járnak el az emberek, akik jellemzően félnek is külvilágtól, emiatt a gyerekeiket sem engedik el. Még egy keszthelyi, hajós kirándulásra is csak sok energiával és rábeszéléssel tudnak a Jelenlét és a családmunkások gyerekeket toborozni. Akiket viszont sikerül rábeszélni és beszállnak a balatoni hajóba, életre szóló élményekről mesélnek az otthon maradóknak.

„2,5 autót már elhasználtam ebben a körzetben” – mondja Nemes Márta védőnő, már új autója mellett, amit neki is a Fókuszban a gyermek program biztosított, hogy gond nélkül eljuthasson a körzetébe tartozó gyerekekhez. Erre nagyszüksége van: az amúgy a közeli Becsehelyen élő, de Oltárcon dolgozó védőnő alkalmanként 50-60 kilométert autózik azért, hogy a gondjaira bízott családokat felkereshesse.

Az itt lakó családok szociálisan nincsenek olyan rossz helyzetben, mint például Nagycserkeszen. A házakon ugyan lát-

Fókuszban a gyermek

Egyetlen gyermeket se veszítsünk el szem elől – ez a küldetése a 66 felzárkózó településen működő Fókuszban a gyermek projektnek. A 2021. januárjában indult, a legkisebb gyermekek felzárkózását segítő uniós programban tizennyolc civil szervezet dolgozik együtt azért, hogy a legnehezebb helyzetben lévő településen élő három év alatti gyerekek is megkapják mindazt, ami a kiegyensúlyozott fejlődésükhöz szükséges. Különösen fejlődésük legfontosabb szakaszában, életük első ezer napjában. A megfelelő kisgyermekkori fejlődés ugyanis kihat a későbbi életük minőségére is. A szülők felkészítésével és az életkörülmények javításával viszont csökkenteni lehet a fejlődésbeli hátrányokat, mozgáskoordinációs hiányosságokat és az ezekkel együtt járó idegrendszeri éretlenségeket, ami nagyban hozzájárulhat a gyermekek későbbi eredményes iskolai pályafutásához.

Az első 1000 nap és Védőnő+ programelem kiemelt célja a leghátrányosabb helyzetű településeken dolgozó védőnők munkájának támogatása, az ott élő családok, és anyák, fejlődő magzat, újszülött és 3 év alatti gyermek elérése, elemi szükségleteinek biztosítása és folyamatos gondozása. A védőnők közlekedésének megoldása is kiemelten fontos annak érdekében, hogy megfelelően tudják végezni munkájukat. Ezért elengedhetetlen számukra egy megbízható személyautó, amely nehéz közlekedési körülmények esetén segíti a munkavégzésüket.

szanak az egykor szebb élet nyomai, de a rendezett udvarok és a gondozott, éppen ezért bő termést ígérő kiskertek azért mutatják az igyekezetet. A gondot itt inkább az elszigeteltség okozza. A védőnő és a vele együtt dolgozó családmunkások így a gyerekek fejlesztését tartják a legfontosabb feladatuknak, és abban segítenek, hogy Oltárcon is kitaruljon a világ.

Megtalálni Istent Arlón

Beszélgetés Sajgó Szabolcs atyával a jezsuita Jelenlét misszióról

A Jézus Társasága Magyarországi Rendtartományának főnöke október 5-én megáldotta, ezzel mintegy ünnepélyesen megnyitotta az Arlón kialakított segítő központot. A Jelenlét ház megnyitásával új szakaszába lép a program, melynek munkatársai már eddig is gyakran kerültek olyan feladattal szembe, amivel máshol inkább tanárhoz, orvoshoz, tetőfedőhöz, vagy akár rendőrséghez szokás fordulni. Az arlói szegregátumban élők számára ezek gyakran elérhetetlenek, a jezsuita misszió emberei azonban ott vannak közöttük. Sajgó Szabolcs jezsuita szerzetessel többek között arról beszélgettünk, miért kötelezi el magát a szerzetesrend egy távoli leszakadó település ügye mellett.

– Hogyan került a jezsuita rend Arlóra?

– Mielőtt a Felzárkózó települések program elindult volna, sokat beszélgettünk Vecsei Miklóssal a felzárkóztatás kihívásairól, és arról is, hogy milyen kevesen vannak, akiket erre a feladatra el lehet hívni. Szerveztünk egy konferenciát is a Párbeszéd Házában, és egy ahhoz kapcsolódó lelki gyakorlatot „A gazdagok hivatása” címmel, hogy milyen felelősséggel tartoznak azok, akiknek lehetősége van tenni valamit másokért. Én először a miskolci jezsuita gimnázium bevonására gondoltam, amikor még szó sem volt konkrét településről. 2019 augusztus elején Miskolcon Szentjánosbogár táborunk volt. A gimnázium igazgatóját, Holzinger Ferencet és Vecsei Miklóst hívtam oda egy találkozóra. A beszélgetés során eldőlt, hogy van fogadókészség az iskola részéről, s hogy majd a régióban keresnek helyszínt. Egy szerzetes előljárói konferencián Mik-

lós prezentálta az egész programot. Vizi Elemér provinciális is jelen volt, és nagyon felkeltette az érdeklődését. Ez azért fontos, mert a provinciális az, aki az ilyen szintű vállalatot megteheti. Ez még 2019 őszén történt. A program 2020 júliusában indult, de csak előző hónapban tudtuk meg, hogy a helyszín Arló lesz.

– Nem is önök választották?

– Néhány felkínált település közül választottuk, az elérhető közelségben lévő falut. Arló Miskolctól egy óra, Budapesttől kettő.

– Mi volt az első dolog, amit a jezsuiták Arlón csináltak?

– Még nem is írtuk alá a szerződést, amikor filmklubot vittünk a faluba. A Párbeszéd Háza periféria filmklubot szervezett a barackkai börtönben, de járvány miatt nem mehettünk már be a rabokhoz, és a programból még hátra volt három vetítés.

Felzárkóztató programunk vezetője a miskolci gimnáziumunk igazgató-helyettese Velkey Balázs, vele beszélünk, hogy egy filmklub talán nem sokakat érdekel majd a településen, de ha szervezünk hozzá más programot is, akkor inkább bejönnek majd az emberek. Így Kathy-Horváth Lajossal mentünk, aki nagyszerű zenészeket hozott, azután meghívtuk Csókay András idegsebészt, majd a Kalákát. Ezekre a kísértő rendezvényekre bejöttek az emberek, és közben azt is elmondhattuk, hogy a jezsuita provincia hosszú távon elkötelezi magát az Arlón élő emberek mellett, és elindul egy program, amiben társak leszünk.

– Más településeken felméréssel, szociális diagnózissal érkeznek a felzárkóztatást segítő szervezetek.

– A felmérések és a mélyinterjúk Arlón is elkészültek. A Jelenlét programot a Máltai Szeretetszolgálat nagyon alaposan kitalálta, és a gyakorlat során tökéletesítette. Arlón több mint 300 feladatot sorolt fel a tanulmány, ezeket szűkítették le, csoportosították az illetékesek. Fontolgatták, mire tudnak vállalkozni, mihez kell még embert keresni. Arlón is világosan látszott, hogy a hosszú távú programot nem lehet egy felbuzdulás lendületéből végezni. Fontos, hogy legyen lehetőség a rendszeres lelki töltékezésre. Nem azért teszi oda magát a jezsuita provincia, hogy megmond-

ja, mit kell csinálni a településen, hanem hogy a helyiekkel együtt keresse, mi vezet leghatékonyabban és maradandóan a felzárkóztatás felé. Fontos, hogy az arlóiak felismerjék: nincsenek egyedül, vannak, akik fontosnak tartják őket, és képesek áldozatot hozni értük.

– Pályafutása során a világ számos országában dolgozott, sok hasonló programot ismert meg, milyennek látja ezekhez viszonyítva a Jelenlét programot?

– Szíriában, Irakban, Kongóban, Kenyában, Egyiptomban is találkoztam lényegében hasonló programokkal. Láttam, ha a segítő szervezetek megtalálják a megfelelő helyi embereket, akik vállalják a nehézségeket és akik lélekben is erősek, akkor a rendelkezésre álló eszközökkel a romok helyén új épületek lesznek, az emberekből pedig közösség formálódik. A kulcs Arlón is az, hogy a csapat megtalálja-e azokat a helyi embereket, akikre és akikkel lehet építeni. Aki erre vállalkozik, nem rövid távon gondolkodik. A misszió házat vett Arlón, amit október elején megáldott a provinciális. A feladatok több generációt érintenek, szokásoknak, gondolkodásmódoknak kell változnia, olyasmiknek, amik évtizedek, évszázadok alatt alakultak ki. Nagyon valóságos a Jelenlét program célkitűzése, hogy a fogantatástól a foglalkoztatásig kell kísérnünk a felnövekvő generációkat. Ha nem kezdődik a munka az élet kezdetekor, már az óvodába komoly lemaradásokkal érkezhetnek a gyerekek, és ezeken utólag nagyon nehéz segíteni.

– Hadd idézzek néhány példát az arlói munkatársak beszámolóiból: szemétszedés, tetőúrtás, kimaradt diákok érettségire felkészítése, a sokat hiányzó gyerekek reggeli iskolába kísérése, drogfogyasztó szülő gyermekeinek kimenekítése, sérült gyermek kórházba szállítása, hiányzó gyógyszerek kiváltása, beázó háztetők javítása. Elsőként nem ezek jutnának eszünkbe, ha a jezsuita rend tevékenységére gondolunk.

– Azt tesszük, ami szükséges.

– Van az arlói programnak valami jezsuita sajátossága? Ami megkülönbözteti a többi 117 felzárkózó településen más szervezetek által indított programtól?

– Szeretném remélni, hogy rendi karizmán kívül a jezsuitáknak nincs más sajátossága. A jezsuita rend a katolikus egyház egészének egy családja. Legfeljebb abban lehet sajátosság, hová helyezzük a hang-

súlyt. Májustól jövő július végéig Szent Ignác évét tartunk, ötszáz éve, 1521-ben lőtte szét egy ágyúgolyó Ignác addigi álmait a pamplonai csatában, ami után mindent újra kellett kezdenie. Egy manrézai esztendő volt megtérésének intenzív kezdete, ez is benne van jubileumi évünkben. És 2022-ben lesz 400 éve, hogy Ignácot szentté avatták. Ennek az évnek a mottója a világon valamennyi jezsuita számára: új szemmel tekinteni Krisztusban mindenre. Tehát nem a megszokott gondolatokkal. A magyar provincia ezt úgy pontosította magának: megtalálni Istent mindenben. Megtalálni Istent a munkában, a nyomorterelepen, a kihívásokban. Megtalálni Istent Arlón is.

– Hol helyezkedik el az arlói misszió a jezsuita rend feladatai között? Toplistás feladatként tartják számon?

– Toplistánkon több tevékenységünk van, nem rangsorolnám őket. Miskolci középiskolánk hatalmas erőt, energiát igényel, ahogyan a szakkollégiumi hálózatunk is, melynek része a tíz éve Kispes-ten indított jezsuita roma szakkollégium, vagy a Faludi Ferenc Jezsuita Akadémia, a Kerkai Szociális Intézet, a Lehetőségek Iskolájának felzárkóztató programja, a Jezsuita Menekültszolgálat... A jezsuitáknál globálisan jelenik meg az a kérdés, hogy mi kerüljön a fókuszpontra, ezt legutóbb 2019-ben fogalmazta meg a generális, aki átadta a Szentatyának, hiszen a jezsuiták a pápától kapják a feladataikat. Ezeket ma preferenciáknak nevezzük, régebben prioritás volt a nevük. A megnevezésben nemcsak a betűk különböznek. A prioritások megvalósítására törekedni kell, a preferenciák arra hívják fel a figyelmet, hogy amit csinálunk, azt hogyan, milyen érzékenységgel tegyük. Összesen négy preferencia van, egy lelki és három szociális, beleértve a periférián élők melletti elköteleződést. Innen nézve az arlói misszióink minden-képpen toplistás vállalat.

– A leszakadó településeken felnövekvő generációk jellemzően a szüleik sorsát élik újra és újra, a felzárkózás sikerének egyik mércéje az lehet: kapnak-e esélyt a kitörésre a most érkező gyermekek. Hogy felnöve értekeremtő munkát végző adófizetők lesznek belőlük vagy eltartottak maradnak.

– Ez fontos megközelítés, arra az evangéliumi világfelfogásra utal számomra, hogy minden mindennel összefügg. Addig nem lehet boldog egy család, amíg valamelyik

tagja boldogtalan. Ez Isten gyermekeire is értendő. Ha valljuk, hogy közel állunk Istenhez, akkor nagyon kell fájni annak, ha valaki távol van boldogsága forrásától. Aki messze van, arról könnyen megfélemlítünk, azt könnyen leírjuk. A magyarországi cigányság és a leszakadó telepeken élők ilyen távoli emberek voltak nagyon sokáig, legalábbis Budapestről, illetve a „jóléti erkélyről” nézve, hogy Vecsei Miklós találó kifejezését említsem. A felzárkóztatási program feladata, hogy közelebb hozza őket, lehetőleg minél többekhez.

– Része a jezsuita misszió az arlói emberek megtérítése? Vagy a gyermekek hitoktatása?

– A szeretetnek nem szavakban kell megnyilvánulnia. Szentjánosbogaras táborainkban szervezünk olyan alkalmakat, amikor a résztvevők kettesével járják a települést, megszólítják az időseket: tudnak-e segíteni valamiben, fát vágni, gyomlálni, szemetet elvinni... Egy szó sem esik a hitről, de az ott élők tudják, hogy ezek az emberek a hitük miatt vannak itt a településen. Az arlóiak is tudják, hogy akik odamennek, a hitük alapján végzik a munkájukat. Ez önmagában egyfajta igehirdetés. Ha valakiben feltámad az érdeklődés, akkor persze kap választ a kérdésére, de az arlói fő tevékenység elsődleges célja nem a katekizmus átadása. A mindennapos jelenlét, a szolidaritás előbb-utóbb megérinti az embereket és sokukat megnyitja a mélyebb kérdésekre. Jó kérdés lehet: csak a gyümölcsöket osszuk-e meg az arlóiakkal, vagy ültessünk-e el fákat Arlón, amik helyben teremnek? A hit átadására gondolok. Ha a misszió megosztja az emberekkel azt a forrását, ami lehetővé teszi a szeretet gyümölcsseit, vajon nem ezzel teszi-e a legnagyobb jót? Ha úgy tűnik, ez most egy prédikáció volt, akkor elnézést kérek érte.

– Én kérdeztem.

– Arlóra a jezsuita misszió nem tanulmányi kirándulásra érkezett, hogy csinálunk ott valamit, beszélünk róla, hordozzuk magunkban, és ettől nyugodtabb lesz a lelkiismeretünk. Miután személyesen is hozzájárultam az arlói misszió indulásához, magam is érzem a felelősséget, hogy időnként odamenjek, és csináljak valamit. Tudom, hogy a misszió munkáján keresztül Isten segít, nekünk pedig a tanítást kell követni: szolgálja minden, amit csinálunk, az isteni akaratot, és azt a lehető legjobb módon, amire csak képesek vagyunk.

Ez egy igazi otthon

Súlyos fogyatékos emberek költöztek önálló családi házba

Magyarországon első alkalommal fordult elő, hogy nagy létszámú fogyatékos intézményből a legintenzívebb ellátásra szoruló, jellemzően fekvő emberek költöztek családi házba. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat gödi intézményéből 12 ilyen lakót helyeztek át az igényeiknek megfelelően egyedileg átalakított épületbe Veresegyházon. A szociális államtitkár szerint példaértékű és egyedülálló a kezdeményezés. De mit jelent a változás maguknak az érintetteknek?

Pálmai Erika

„Ma szeretnék a konyhában ebédelni” – mondta mosolyogva, bár az avatatlan fül számára kicsit nehezen érthetően Ádám az őt éppen öltöztető fiatal ápolónak, aki cseppet sem tűnt meglepettnak. Éppenséggel lehetett volna: az alapesetben egyáltalán nem szokatlan kérés ugyanis abban a veresegyházi családi házban hangzott el, ahová a Máltai Szeretetszolgálat gödi Gondviselés Házának folyamatos ellátásra szoruló, mozgásra nem képes fogyatékos lakói költöztek be. Így történetesen Ádám azon a napsütéses őszi délelőttön nem először és bizonyosan nem is utoljára a tágas és világos konyhában ebédelhetett, ahová ápolói tolták ki.

Ádám és – hozzá hasonlóan többnyire ágyhoz kötött – társai voltak az első „magas gondozási igényű” ellátottak az országban, akik maguk mögött hagy-

hatták a nagy bentlakásos intézményt, és abban azt a szobát, amelyben hosszú évek, sőt esetenként évtizedek óta éltek. Új, veresegyházi otthonukban a mennyezetre beépített sínrendszernek és a motoros emelőnek is köszönhetően kinyílt számukra a világ: itt ugyanis nemcsak az egyik helyiségből juthatnak át a másikba, de akár még a kertbe is kimehetnek. Az épületbe utólag beépített sínrendszer és emelőszerkezet ugyan csak egy eszköz, de jól mutatja azt is, mennyire más lehet a fogyatékos emberek élete, ha az ellátásuk alatt nemcsak a jogszabályban meghatározott feladatokat értik a róluk gondoskodó emberek.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat három éve fenntartója a gödi Gondviselés Házának, ahol 200 súlyosan és halmozottan fogyatékos embert gondoznak. An-

nak érdekében, hogy az itt élők élete minél teljesebb lehessen, egy éve kezdődött a támogatott lakhatási program. Egyelőre nyolcvan lakó költözik az igényeiknek megfelelően átalakított családi házakba, ahol a korábbinál lényegesen nagyobb önállósággal, családias körülmények között élhetnek. A nyolcvan között pedig tizenketten olyanok, akik életük nagy részét eddig jellemzően egyetlen teremben töltötték.

„Ez az épület nem csak 12 ember életét változtatja meg, hanem egyébként szimbóluma is annak a fajta rendszerváltásnak, ami a fogyatékos ügyben, az ellátás területén ma zajlik” – fogalmazott a veresegyházi épület ünnepélyes megsejtelésekor Fülöp Attila, a szociális ügyekért felelős államtitkár. Arról is beszélt, hogy a következő időszakban csaknem 3000 ember költözhet majd hasonló támogatott lakhatásokba, 12 fős kis házakba, ahelyett a nagy intézményi rendszer helyett, amit még a kilencvenes évek előttről örökölt meg az ország. „Ez az út, ami a jövő szempontjából is vállalható, és ezen szeretnénk továbbmenni” – fogalmazott Fülöp Attila, hozzátéve „a Máltai Szeretetszolgálat egyből a kettő pont nullás verziót próbálta meg. Egyedülálló, amit vállaltak.”

Ezt érzik azok a szülők is, akiknek gyermekei a gödi intézetben nőttek fel.

„Jó érzés ide jönni, ez egy igazi otthon”

mondja Demjén Lászlóné, akinek most 50 éves fia már gyermekkorától volt a bentlakásos intézmény lakója. Laci még a születésekor kapott agyvérzést, az intézetbe 1978-ban, hétévesen került be. Édesanyja maga is itt kezdett dolgozni, hogy a közelében lehessen. „Soha nem voltam igazán jó tanuló és addig szakmám sem volt, ápolóként viszont Laci mellett lehettem”. Ápolóként harminc évet töltött a gödi intézményben, 2007-ben ment nyugdíjba, és azóta is minden héten bejár a fiához.

Úgy emlékszik, a nyolcvanas években még nagyon jó volt az élet Gödön: a gyerekek kicsik voltak, az épület pedig szép és új. De ahogy egyre több fogyatékos gyerek érkezett, úgy váltak egyre nehezebbé a körülmények is. Laci pedig csaknem mindenben segítségre szorult: egyedül a cumisüveget tudja megfogni és abból inni. A hat-nyolcfős szobákban viszont egyre kevesebb figyelem jutott egy-egy lakóra.

Lacinak van egy egészséges testvére is, aki „Gödre nem nagyon járt, mert a sok fogyatékos gyerek látványát nem bírta elviselni”.

Az új házba viszont már nem rossz érzés belépni. „Nagyon jó, hogy itt nincsenek betömörülve egy szobába a lakók, és nagyon szép ez a ház” – mondja az asszony, aki elmondása szerint nagyon félt attól, hogy Laci nehezen fogja megszokni az új környezetet, mert addig nehezen fogadta az új nevelőket. De nem volt gond: az új ápolók Gödre jártak betanulni, így minden lakó megismerhette őket. „Úgy látom, hogy örül annak, hogy itt van, mert nagyon sokat mosolyog, szereti, ha sokat beszélnek hozzá”.

„Nekem is jó, hogy közelebb kerültem hozzá és gyorsabban ide tudok érni. Nem

mentem sűrűn a másik helyre” – ezt már egy másik édesanya Kondor Ágnes meséli. Hozzáteve, lánya itt most kétágyas szobában fekszik, de korábban nyolcan voltak összezsúfolva egyetlen helyiségben, kivétel nélkül sérült gyerekek. „Lehet mondani, hogy még magamban sem dolgoztam fel annak fájdalmát, hogy az én lányom is sérülten született, de a sok gyerek látványa erre mindig rátett még egy lapáttal” – indokolja távolmaradását az asszony. Átlagosan öt évente jött, amiben az is szerepet játszott, hogy az intézetben élő lányán inkább visszafejlődést látott, mintsem bármiféle javulást.

A most 30 éves Szilvi Down szindrómával született, és mivel akkoriban még nem végeztek magzatvíz vizsgálatot a terhesség alatt, szülei csak a világra jötte után szembesültek ezzel a hírrel. Édesanyjának pedig még 3 évtized távlatából is fontos, hogy kimondja: „nem tehettem róla, 18 évesen nem ittam, nem dohányoztam, és gyógyszert sem szedtem, még kávét sem ittam, nem volt benne genetika, hanem véletlen rossz sejtosztódás”.

„A kórházban mondták, hogy hagyjam ott” – meséli az asszony, aki 18 évesen, első gyermeke születésekor nem értette, miért mondják neki, hogy sérült a lánya, „hiszen látszólag minden rendben volt, keze, lába megvolt”. Így természetesen hazavitte. A sérült gyermek nevelésével azonban sem a férje, sem az anyósa nem tudott megbirkózni, majd a válás után a magára maradt asszony sem.

„Sokáig hordtam fejlesztésekre, és otthon is folytattuk a terápiát, ami alatt Szilvi gyakran sírt. Emiatt a férjem és az anyósom is teljesen ellenem fordult, akik ésszel nem érték fel, hogy a terápia részeként tornáztatni kell Szilvit”. A viták nyomán pedig lassan elmaradtak a fej-

lesztő foglalkozások, Szilvi pedig közben megnőtt, míg végül az asszony engedett a védőnő unszolásának és belátta: ő maga nem tud gondoskodni a súlyosan sérült lányáról. Az utolsó csepp az volt, amikor Szilvi egészséges testvére, a két éves Attila elkezdte utánozni a csak ülni képes amúgy négy éves nővérét. „Harmadik gyermekemmel a hasamban beláttam, hogy egyedül nem fogok boldogulni, jobb lesz, ha hallgatom a védőnőre és intézetbe adom Szilvit”.

A lány a védőnő közvetítésével ötévesen került Gödre. „Akkor úgy tűnt, hogy ott tényleg fognak vele foglalkozni. A baj az, hogy mindig nagyon rossz állapotú gyerekek között volt. Így Szilvi nem fejlődött, csak vissza, rám pedig minden egyes látogatás nagyon rossz hatással volt” – magyarázta az asszony. Látogatásai között pedig azért telt el öt év, mert elmondása szerint addigra már nagyon mardosta a lelkiismerete, hogy milyen anya ő.

Az új épületben viszont látványos a változás: Szilvinek például nincs már felpuffedve az arca. „Itt jól érzi magát, ezt egyértelműen látom, mindjárt mosolyog, ahogy beszélnek hozzá. Jókedvű és nem ad már ki ijesztő hangokat sem” – magyarázza, és mint mondja, az új, szebb, barátságosabb épületbe talán ő is gyakrabban lesz képes eljönni.

kitekintő

Máltai karácsonyi programok világszerte

Kárpátalja:

Szent Miklós ünnepe a Beregszászi Máltai Szeretetszolgálatnál

A Beregszászi „Máltai Szent Miklós püspök” minden évben útnak indul és ellátogat a rászoruló gyermekekhez. A járvány elleni védekezés szabályait betartva látogatnak el a Szeretetszolgálat segítői a gyermekekhez. Miklós püspök útja először a beregszászi bentlakásos óvodához vezet. A pici lakók minden évben nagy izgalommal várják, hogy a jótévő püspök elvigye nekik a megérdemelt kis ajándékaikat. Ezt követően a roma integrációs program keretein belül működő Máltai Tanodában jelenik meg, Rátig utazik, ahol a Szent Mihály Gyermekotthon lakói várják. Mindegyik helyen nagy örömmel, énekkel, szépen betanult kis szereplésekkel és sokszor finom uzsonnával ünneplik a jó püspök eljöttét.

Litvánia:

„Máltaiak leve”

A litvániai máltaiak 15 éve minden karácsony előtt megrendezik a „Máltaiak leve” nevű adományozási kampányt. Az országos televízió rövid filmeket közvetít idős emberekről, akikről a litvániai máltaiak gondoskodnak, majd élő gálakoncertre kerül sor, miközben adományozásra biztatnak. A járványhelyzet miatt új módszereket is alkalmaznak: megállapodást kötöttek Vilnius önkormányzatával, hogy 12 másodperces videófilmeket su-

gározzanak a „Máltaiak leve”-ről a tömegközlekedési eszközökön. A kampány célja a szegény és magányos idősök támogatása. A máltai önkéntesek termosztában és kosárban visznek ételt a legtávolabbi parasztházakba, ahol a magányos idős emberek nem csak egy tál levesre várnak, hanem egy vigasztaló szóra.

Az idei kampány célja 260 000 euró összegyűjtése. Ez 2600 idős ember támogatásához elég.

München:

„Wunschbaumaktion” – „Kívánságfa” akció
Idén a müncheni máltai csoport újszerű kezdeményezésbe fogott. A városi könyvtárakban november közepén karácsonyfákat állítottak föl, „kívánságcsillagokkal” kirakva: a látogatók levehettek egy-egy csillagot, és a ráírt kívánságot teljesíthetik. 823 ilyen „kívánságcsillag” került a fára, városi idősotthonok lakóitól, árházból, az Arche otthonból és a hajléktalanszállásokból. Csupa szerény, könnyen teljesíthető kívánságok: az idősök főleg édességeket kértek, a gyerekek játékokat, a hajléktalan emberek meleg ruhakie-

gészítőket. A kezdeményezők gondoskodnak arról, hogy az ajándékok időre eljussanak a címzetekhez. Elkötelezték magukat arra, hogy minden kívánság beteljesüljön: ezért minden csillagról másolatot készítettek, hogy szükség esetén maguk pótolják a hiányzó ajándékokat.

A projektvezető szerint: „Ma sok embernek elszigetelve kell élnie: magányosak, egyedül érzik magukat. Meg akartuk mutatni nekik, hogy mi mindig ott vagyunk nekik. Nem felejtjük el őket. Ez különösen fontos ezekben az időkben.”

Libanon:

A Chabrouh-i karácsonyi táborok

A libanoni máltai szervezet híres a Bejrut fölötti Chabrouh-ban, halmozottan fogyatékos emberek számára rendezett nyári táborairól. Kevésbé ismert, hogy karácsonykor is rendeznek ilyen táborokat. Idén a fokozottan nehéz helyzet ellenére rendeztek két egyhetes tábort, karácsony körül és újévkor. A Chabrouh-i táborokban súlyosan, halmozottan fogyatékos fiatalok vesznek részt, akik megfelelő intézmények hiányában évközben többnyire nehéz körülmények közt élnek. Ahogy a nyári alkalmakon, a téli táborokban is fiatal európai önkéntesek segítettek, ezzel a komoly bevetéssel töltve a karácsonyt.

Máltai támogatással nyílt gyógyszerár Homszban

Ideiglenes gyógyszerárat nyitott a Magyar Máltai Szeretetszolgálat a szíriai Homszban, ezzel is kiegészítve a 2019-ben megkezdett visszaköltözést segítő programot. A háború sújtotta Szíriában a gazdaság teljesen összeomlott, az élelmiszerárak a 2011-es időszakhoz képest harmincháromszorosára nőttek. A kórházak elleni támadásokban 923 egészségügyi dolgozó veszítette életét, a korábbi munkaerőállomány 70 %-a elhagyta az országot, csupán a kórházak fele működik. A szír családok többsége szeretne visszatérni otthonába, de a közszolgáltatások szinte teljes hiánya kihívás elé állítja a hazatérőket. A repatriációs program részeként 2021-ben ideiglenes gyógyszerárat hozott létre a Magyar Máltai Szeretetszolgálat. A célra kialakított helyiséget 10 millió forint értékben szerelte fel gyógyszerekkel és váltalta egy évig tartó működtetését a magyar máltai szervezet.

A Szeretetszolgálat 2014 óta a melkita görögkatolikus közösséggel együttműködve végzi szíriai segítő tevékenységét. A magyar máltai támogatás kapcsán Jean-Abdo Arbach melkita érsek így fogalmazott: Köszönünk mindent, amit értünk tettetek és tesztek, mindazt, amik vagytok a számunkra. Kétségkívül ez a ti otthonotok is, ahol mindig szívesen látunk. Sokan sok mindent mondanak. Ti azonban tesztek is értünk. Köszönjük, hogy vagytok a számunkra.

Segítség a betlehemi máltai kórházban

Két lélegeztetőgépet adományozott a Magyar Máltai Szeretetszolgálat a Betlehemben működő Máltai Szent Család Kórháznak, mely a térség kiemelkedő jelentőségű intézménye. A ciszjordániai kórházban évente több mint 4000 gyermek jön világra. A magyar máltai szervezet egy felnőtt lélegeztetőgépet és egy csecsemők, valamint gyermekek légzéztámogatására is alkalmas gépet juttatott a szülészeti központnak. A Szuverén Máltai Lovagrend által fenntartott betlehemi kórház a térség legjelentősebb szülészeti központja, ahol az országban egyedülálló módon csecsemő intenzív osztály is működik. 1990 óta több mint 80 ezer gyermek jött a világra a máltai intézményben. A feszült politikai helyzet okozta gazdasági hanyatlás fokozta az igényt kórház szolgáltatásai iránt, melyet a világjárvány tovább erősített. Szakrendeléseinek jelentős részét a COVID betegek ellátására állították át. Annak érdekében, hogy a jövőre 140 éves kórház szembe tudjon szállni a koronavírus járvánnyal és megfelelően láthassa el a régió lakosait, a Máltai Szeretetszolgálat két lélegeztetőgépet adományozott az intenzív osztály számára.

Újszülött csecsemő a betlehemi máltai kórházban

„Menjünk el Betlehembe!” (Lk 2,15), Magdeleine kistestvérével

Sándor Bertalan Brúnó lelkivezető elmélkedése

Egyházunk 2022. május 15-én fogja szentté avatni – másik hat boldog társával közösen – Charles de Foucauld szerzetes-papot, aki sivatagi remeteként élt Észak-Afrikában, az arab törzsek barátjaként. Sokat írt egy testvériség alapításáról, lelkiisége azonban csak vértanú halála után virágzott ki. Spirituális családja női ágát Magdeleine Hutin, egy törekeny francia származású nő hívta életre, akiknek tanúsága röviden így hangzik: „Isten kézen fogott és én vakon követtem... Ő a lehetetlenségek Ura.” A női szerzetesközösség szervezése idején misztikus élményekben volt része. Számára egy gyermek a jele annak, hogy a Messiás ma is megszületik az emberek között, feltűnés nélkül, akárcsak minden gyermek.

Magdeleine azt kérte, hogy a gyermek Jézus képe egész évben legyen jelen a testvériségek kápolnáiban: „a kereszten függő Krisztus minden templomban jelen van az egész adventi, karácsonyi idő alatt... sőt a húsvéti időben is, noha feltámadott” – mondja. Karácsonyi elmélkedésünk több ponton az ő írásaira támaszkodik.

Betlehem a Bibliában egy jelentéktelen hely. A világ hatalmasai elkerülik. Bár 5 km-re fölötté magasodik Heródes király fényűző palotája, úszómedencével, saját színházzal és lóversenypályával, az uralkodó zsarnok semmit sem vesz észre abból, amikor évezredek reménye a közvetlen közelében beteljesül.

Beit lehem, a kenyér háza. Itt szedi össze Rút, Boász mezőin a kalászatokat. Kenyeret

kap, hogy éljen és egy kedves férjet talál. Obed, közös fiuk, Dávid király nagyapja és ezzel Jézus ősevé válik. Betlehemben születik meg Dávid is, és a környéken őrzi apja nyáját (mint a szenteste pásztorainak előképe). Amikor Sámuel próféta királlyá keni, fiverei közül a legkisebbet és legfiatalabbat választja. Akire senki sem gondol. Betlehem Isten logikája szerint működik, nem a mi – befolyástól és hatalomtól megreszegült – gondolkodásunk irányítja.

Amikor Isten emberré lesz, ehhez a gyökérhez megy vissza, Rút és Dávid egyszerű életéhez. József is visszatér ősei otthonába, hogy összeírják őket a népszámlálás idején; ami nem csak egy statisztikai kérdés volt, elsősorban az adóbeszedés miatt szorgalmazták a császárok, a világ képzeletbeli urai.

Hogy eljussunk a forráshoz, elindulásra van szükség: „Menjünk el Betlehembe, hadd lássuk a valóra vált beszédet, amit az Úr tudtunkra adott!” – biztatják egymást a pásztorok az angyali jelenés után. Ez a kis porfészek a legkülönbözőbb embereket hozza össze, nem foglalkozik a rangjukkal és származásukkal. Az ott történeteket felfogják az egyszerű állattartók, akiket lenéznek mezei munkájuk miatt; és az okos mágusok is, akik hosszú utat tesznek meg, idegen földön át. Ami összeköti mindannyiukat, hogy a szívükben érzékenyek Isten jeleire. A gyermeket együtt szemlélve, a különböző társadalmi rétegek közötti korlátok jelentéktelenné válnak. A hatalmas és erőszakos Heródes számára azon-

ban a Betlehembe jutás elérhetetlen lelki távolságot képez.

Keleti testvéreink így köszöntik egymást a karácsonyi időben: „Krisztus születik!” Ennek a gyermeknek a szemlélése megélesíti a látásunkat a kicsiségnek, és mindannak az észrevételére, akit semmi bevesznek. Mindig van valaki, akiről a világ megfeledkezik, mert a többi nagyobb, erősebb, jelentősebb. Betlehemben Magdeleine éppen e kicsinyeket lát meg. Ahol egy gyermek áll a középpontban, óhatatlanul megváltozik a tekintet: a nagyok (ha még tudnak csodálkozni) újra gyermekké válhatnak.

Magdeleine kistestvér számára kézzel fogható tapasztalat, hogy Isten egy kisgyermek alakjában megközelítette és bizalmasan a karjaiba adja magát. Tudja, hogy sok embert inkább jellemez egy mindenható Isten képe, aki inkább féltelmet kelt. Ő egy olyan hatalmat ismert meg, aki tárt karokkal, és egy gyermek gyöngédségével jön elé. Éppen ebben a gyengeségben és tehetetlenségben mutatkozik meg a Teremtő ember volta. Jézusnak is szüksége volt a szülei gondoskodására és szeretetére. „Jézus a lehetetlenség Ura.”

A betlehemi jászolban egy Istenember gögicsél. Ez a pár kilós csöppesség mindannyiunkban képes létrehozni egy gyermeki szívet, ami szükséges ahhoz, hogy megértsük az emberré válás titkát. Mert még nagyon keveset tudunk arról, hogy mit jelent valóban embernek lenni. Eddig

egyedül a Názáreti Jézusnak és édesanyjának sikerült az Isten által akart tökéletes ártatlanságban végigjárni a földi élet útját.

Hogy megmeneküljünk a giccs fogságától, és ne alkossunk gyerekes fogalmat karácsony ünnepéről, szintén a hitünk segít bennünket. Ez a jászol tágas és szép egyszerre, mert Krisztust fogadja be, aki Isten és ember. Újra és újra visszatér Magdeleine kistestvér Jézus születésére, és igyekszik Jézus élete többi dimenzióját is erre a kezdetre vonatkoztatni. Földi életének minden állomása másnak tűnik, ha erre a kezdetre vezeti vissza:

„Nagyon sokáig szemléltem a keresztest... – mondja –, Szemléld az Ács műhelyét... Néztél az országutakon járó Krisztust, amint gyógyított és áldást osztott... De elfelejtetted kellő szeretettel nézni egész életét, amely a bölcsőjében, a jászolban kezdődött, amelyben egészen kicsi gyermek volt, olyan, mint a többi; nem volt rendkívüli, sem csodagyerek. Olyan gyermek volt, mint te voltál, az első órákban egyáltalán nem szép. Kicsi gyermek volt, aki sírt a hideg szalmán, és aki szeretettel vállalta a teljes tehetetlenség állapotát.”

Az a tény, hogy Isten ember, gyermek lett, nővérei számára ösztönzés lesz, hogy olyan bizalommal teljesek és vakmerőek legyenek, mint a gyerekek. Idegen országokba engedjék magukat letelepíteni, „anélkül, hogy az ismeretlentől féljenek”. Előítélet nélkül, vakon valaki más kezébe adni magunkat, olyan tulajdonságok, amelyeket szívesen tulajdonítunk egy gyereknek. Egy felnőtt számára különösnek tűnhet, hogy kéz a kézben jár atyjával és ő azt tesz vele, amit akar.

A gyermeki mivoltához tartozik az is, hogy ösztönös és spontán. A szüleitől mindent kérhet, még egy bizonyos nyakassággal, követelőzve is. Bizalma felbátorítja arra, hogy apjától konkrét dolgokat kérjen. Jézus ezt ajánlja nekünk a kérő imában: hogy a kitartásunkkal menjünk el a falig, a szegységtől, mert aki zörget, annak nyitnak ajtót (vö. Lk 11,5–13).

„Mindkét kezemet feléd nyújtom Uram, mint ahogy egy gyermek nyújtja atyja felé. Te mindig helyet adtál ötleteimnek, most is biztosan ezt fogod tenni...” – majd részletezi az imában kért ház pontos fekvését és tulajdonságait. És megkapja, pontosan azt. Ennek a vágynak a teljesítése Isten részéről kevésbé döbönt meg minket, mint a gyermeki kérés határtalan vakmerősége. Úgy adja elő a kívánságait, ahogy egy gyermek, kitartóan hangoztatja a maga kérését, amíg az teljesül.

Magdeleine Hutin felfogásában igazán, egészen gyermeknek lenni azt jelenti, hogy magunk mögött hagyjuk a szokásos „nagyak és hatalmasnak lenni” fogalmainkat. Nem arról van szó, hogy gyermekdeden csak önmagunkkal törődjünk, ez infantilizmus lenne. „Nem szabad összevetészeni a gyermeknek lenni-t a gyermekdedséggel – figyelmeztet. Ez csupán a gyermekség karikatúrája volna, teljesen ellentétes vele.” Nem naivitásról van szó, amely képes kicsalni a nagyok szánakozó mosolyát. Nem gyerekes struktúrákban való megrekedés, hanem egy út, amely lehetővé teszi, hogy Jézus társaivá váljunk a megváltás művében, amelyért a jászol hidegében és szegénységében, csecsemőként közénk érkezett. Alig, hogy világra jött ez a csöppesség, máris menekülnie kellett Heródes kegyetlensége elől.

Jézus, mint példakép, arra hív minket, hogy komolyan vegyük őt emberi mivoltában: „Jézus, az emberré lett Istenfiú, egyszerűen az emberek között élt, szeretetben hozzájuk tartozott [egy nagycsalád óvó, vigyázó szeretete vette őt körül], örült, hogy az emberek között lehet. Nem habozott istenségének nagyságát elrejtetni, és emberként élni. Egészen új méltósággal ajándékozta meg emberségünket...” Konkrétan maga előtt látja Jézust, mint kétkezi munkást, Máriának és Józsefnek a fiát. Úgy látja őt, mint aki szegénységben született s a legteljesebb megaláztatásban halt meg. Látja, amint a legutolsó helyet foglalja el közöttünk. Mestere és példaképe, Foucauld atya így ír erről: „Jézus olyannyira törekedett az utolsó helyre, hogy igen nehéz lenne azt elvenni tőle... Születése, élete és halála a legmélyebb megvetettségben és gyaláztatban folyt le, miután egyszer s mindenkorra annyira az utolsó helyet foglalta el, hogy soha senki nem kerülhetett nála mélyebbre... Azok az eszközök, amelyeket Jézus a jászolban, Názáretben és a kereszten használt: a szegénység, megvetettség, megaláztatottság, elhagyatottság, üldöztetés, szenvedés... Ő azt kéri, tőlünk: hagyjuk, hogy folytathassa bennünk az életét.” – majd így összegzi gondolatait: – „Az Evangélium terjesztéséért kész vagyok elmenni a világ végére is, és élni egészen az utolsó ítéletig.”

Minthogy Isten Jézus Krisztusban emberré lett, a lelki életben sem lehet értékebb dolog, mint az emberség. Ahhoz, hogy keresztények legyünk, előbb emberré kell válnunk, a szó legteljesebb és legszebb értelmében. Ez minden hivatás origója, kiinduló pontja. Isten az ember

emberségében kívánja megmutatni magát nekünk. Embernek lenni annyi, mint kívülről megközelíthetőnek és nyitottnak mutatkozni, elhagyva a szigorú távolságtartást. Gyengéd és higgadt magatartásra van szükségünk, amely nem unalmas és nem hamis, ugyanakkor világos és határozott.

Magdeleine Hutint gyakran kritizálják, az emberek közötti egyszerű és testvéries élete sokakat megbotránkoztat akkoriban. Így ír erről: „Talán neked is szemrehányást tesznek majd, mint Krisztusnak, hogy a vámosokkal és bűnösökkel egy asztalhoz ülsz, hogy elvegyülsz a tömegben, és túl közel engeded magadhoz a nyilvános bűnösöket, megengeded, hogy a gyermekek lökdössenek...” Ő csak azt szeretné, hogy szegyekezés nélkül mindenki asztalához leülhessen.

Ahogy a végtelen szeretet egy áldott éjszakán a mi történelmünk részévé lett, és testvérként belebonyolódott véres sorunkba. Közöttünk élt, és a bűnt kivéve mindenben hasonlónak vált hozzánk, mint egy ember. Azt hagyta ránk, hogy az Atya országába csak gyermekként léphetünk be; azzal az ártatlan csodálkozással, feltétlenül nélküli ráhagyatkozással, amivel jelen volt a földünkön és velünk marad a világ utolsó percéig.

a hit védelme

Hét kérdés amit feltesznek nekünk a Karácsonyról

Manapság egyre több oldalról halunk alapvető kérdéseket és kétségeket karácsonnyal kapcsolatban. Nemcsak a nem hívők, hanem az új keresztény felekezetekbe tartozók is megkérdőjelezzik az ünnep több vonatkozását. Mások pedig egyszerűen nem tudják, hogy mik a karácsony valós alapjai és mit jelentenek szimbólumai. Gyakran ismételt kérdések a karácsonyról.

Szerzők: Piazza-Georgi Barbara és Legeza László.

1. Miért ünnepeljük jobban a karácsonyt, mint a húsvétot? Nem a húsvét a fontosabb ünnep a keresztények számára?

A keresztény hit számára a húsvéti ünnepkör, amely Krisztus szenvedésére, halálára és feltámadására emlékezik, valóban lényegesebb, mint a karácsony. A katolikus liturgia, a történelmi szerzetesrendek belső szokásai, sőt az egész keleti egyház nagyobb súlyt fektet a húsvétra. Viszont a karácsony is fontos ünnepnek számított az egész keresztény világban, már a harmadik-nyolcadik századtól kezdve.

2. Honnan tudjuk, hogy Jézus december 25-én született?

Nem tudjuk. A Szentírás semmit nem mond róla, és az Egyház nem is állítja. Ez egy szimbolikus, utólag választott dátum, melyre két különböző magyarázatot ismerünk.

Egy kevésbé ismert, de kutatók által inkább elfogadott magyarázat szerint, melyet Hippói Szent Ágoston írsaiban is olvashatunk, a 3. században felmerült a keresztény írásokban egy szimbolikus számítás. Jézus szenvedésének és halálának dátumából indult ki, amelyet az egyiptomi egyház – a mai naptár szerint – április 6-ra tette. Akkori elképzelések szerint e két dátum megegyezett: így az angyal üdvözlésnek, Jézus fogantatásának ünnepét is április 6-án ünnepelték. Ebből logikusan következett Jézus születése január 6-ra esett. A nyugati egyház más naptárral, de ugyanezen az alapon, Jézus fogantatásának ünnepét – Gyümölcstől Boldogasszonyt – március 25-re tette, így Jézus születését december 25-re. Később ez az elképzelés feledésbe merült, és Húsvét dátumának kiszámítását más alapra

helyezték, de a keleti egyházak egy része ma is január 6-án ünnepli karácsonyt. Az ismertebb, évszázadok óta elterjedt magyarázat pedig arra alapszik, hogy a karácsonyt a Nyugatrómai Birodalom területén tudatosan a régi pogány ünnepek idejére tették, amelyek a téli napfordulóra estek. Ezt alátámasztja Nagy Szent Gergely pápának (590–604) egy fennmaradt levele, amelyben az angliai misszionáriusokat arra biztatja, hogy a meglevő pogány ünnepeket ne töröljék el, hanem asszimilálják keresztény ünnepekbe. Viszont ez nem magyarázza meg a Keleten használt január 6-i dátumot.

3. Ezek szerint Karácsony eredetileg nem egy pogány ünnep?

Bizonyos szempontból kétségtelenül magába foglal régi pogány elemeket: az időpontja megegyezik a téli napforduló ünneplésével, a karácsonyfa és a gyertyák is mind ehhez tartoznak. Viszont ezek az elemek teljesen hitelesen illeszkednek be Jézus születésének szimbolizmusába: túl vagyunk a legsötétebb napokon, jön már vissza a fény, az új élet! A keresztény

ünnep nem száll harcba az ősi szokásokkal, hanem beteljesíti és átlényegíti azokat.

Talán azért is terjedt el ennyire a köz tudatban a második dátummagyarázat, mert az emberek, akár keresztények, akár nem, ösztönösen megérik ezt az egyetemes, emberi üzenetet.

4. Ki az a Mikulás? Mi köze van a kereszténységhez?

Valóban, a mai vigyorgós, piros „pizsama” Mikulás eléggé eltorzított figura, akitől nekünk, keresztényeknek, nem ártana kissé eltávolodnunk. Vissza kellene térnünk az eredeti Mikuláshoz, vagyis Szent Miklós emlékéhez. A negyedik században élt Kis-Ázsiában, Myra város püspöke volt. (A Mikulás piros ruhája és süvege a bizánci császárok viseletére és a keleti püspökök ma is használt templomi öltözképzésére utal.) Bökezűségéről volt híres, a legendák szerint névtelenül dobott be ajándékokat szegény emberek ablakán, vagy akár zsákban a kéményükön. A tengerészek védőszentje volt, ezért a középkorban olasz tengerészek a földi maradványait a törökök elől elmenekítették, és Bari városában újratemették. Onnan egész Nyugatra kiterjedt kultusza, még a reformációt is túlélte, főleg a Németalföldön, mint Sinta Klaas (Klaas = Claus = Nikolaus). December 6., Szent Miklós ünnepe egyfajta előjátékká vált a karácsonyi ünnepkörnek, amikor a gyerekek este kitétek cipőjüket az ablakpárkányra, és másnap édességekkel és déligyümölcscsel telerakva találták. Ez a kedves szokás a német kultúrkörön keresztül Magyarországra is áterjedt. Hollandiából a kultusz áterjedt Észak-Amerikába: ott 1820 táján egy híres vers született, amelyben az író Santa Claus-t kövér, nevetős, pirosruhás emberkének képzelte, aki rénszarvasok által húzott szánkón érkezik az égből karácsony éjjel, hogy a gyerekeknek ajándékokat hozzon. Azóta ez az elképzelés került be a köztudatba világszerte.

5. Miért kell a gyerekekkel még elhitetni, hogy a Jézuska, vagy a Mikulás, hozza az ajándékokat? Nem egy idejétmúlt, méltatlan mese ez?

Vissza lehet kérdezni, hogy miért mesélünk a gyerekeknek hősökről és sárkányokról? G.K. Chesterton így fejezi ki: „A mesék nem azt mondják el a gyerekeknek, hogy léteznek sárkányok. A mesék

azt mondják el, hogy a sárkányokat meg lehet ölni.” Tudjuk, hogy egy bizonyos korig a gyerek tudása mesékből, jelképekből formálódik, és a bölcs szülőknek eszébe se jut ezeket kiiktatni az életéből. Karácsony meséje ugyanebbe a kategóriába tartozik. Nem hazugság a kisgyerek felé, hogy Jézuska vagy Szent Miklós hozza a fénylő karácsonyfát és az ajándékokat, hanem jelképes tanítás arra, hogy átérezze a karácsony lényegét, varázsát. Később megfelelő módon ráirányítjuk a gyerekek figyelmét a „felnőtt” ünneplésre, amelybe beletartozik a családi szeretet, az ajándékozás szépsége és a mindennapi csodák iránti érzék.

6. Miért eszünk halat karácsonyeste?

Karácsony keresztény ünnepléséhez hozzátartozik az ünnep előtti böjti időszak. Régen az adventi böjtöt „kisböjtnak” hívták, hogy megkülönböztessék a húsvét előtti „nagyböjt”-től, de hasonló szabályok voltak érvényben. Karácsony este még ebbe az időszakba tartozik, ezért katolikus országokban az ünnepi menü hagyományosan húsmentes. Keresztény családokban az advent a mai napig valamilyen önmegtartóztatással, böjttel, hangos mulatságok elkerülésével jár. Hagyományos az adventi hétköznapiak a – szintén önfegyelmet kívánó! – hajnali roráté misén való részvétel.

7. Ki volt valóban a három király?

Az Evangélium szerint nem királyok voltak, hanem keleti bölcsek, és számuk nincs följegyezve. A felsorolt három ajándékból – arany, tömjén, mirha – következtette a hagyomány azt, hogy hárman voltak. Az a gondolat, hogy királyok voltak, Izajás próféta egyik jóvendöléséből ered. A nyugati hagyományban használt neveik – Gáspár, Menyhért, Boldizsár – már megjelennek a hatodik századbéli Ravennai mozaikokon. A „keleti bölcsek” megnevezés legvalószínűbb, hogy a perzsa zoroasztriánus vallás papi kaszt tagjaira vonatkozik, akik sokat foglalkoztak csillagászatral és jóvendöléssel. Ezek neve „mágus” volt: ezt a szót használja Máté evangéliumának görög eredetije. Megjegyzendő, hogy az Evangélium milyen pozitívan ír ezeknek a pogány papoknak, mágusoknak látogatásáról! Úgy tekintjük, mint jelképe az Egyház befogadóképességének és univerzalitásának.

Karácsony a „megtestesülés” ünnepe. A megtestesülés üdvtörténeti esemény, melynek során az isteni Ige testté lett. Az emberré lett Fiúisten misztériuma: Jézus Krisztusban az emberi természet egyesült a Fiú isteni személyével. Jézus „értünk, emberekért és a mi üdvösségünkért” leszállott a mennyből, megtestesült a Szentlélek erejéből, Szűz Máriától és emberré lett”. A megtestesülés célja, hogy Istennel kiengeszteljen minket és üdvözítsen. Másik célja, hogy mi megismerjük Isten szeretetét. Végül, hogy a szentség példaképe legyen számunkra: „Én vagyok az Út, az Igazság és az Élet, senki sem jut az Atyához, csak énáltalam”.

2022

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat naptára

01 Január 2022

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

02 Február 2022

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

03 Március 2022

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

04 Április 2022

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

05 Május 2022

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

06 Június 2022

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

07 Július 2022

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

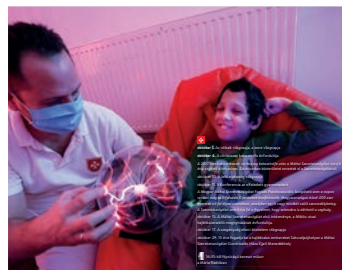
08 Augusztus 2022

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

09 Szeptember 2022

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

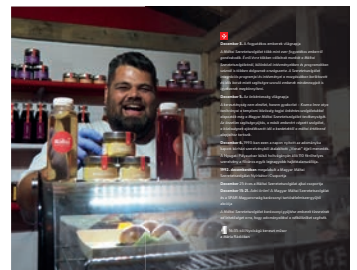
10 Október 2022

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

11 November 2022

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

12 December 2022

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----